

אלול תשע"ז
100
שנה

בהכוננת גדולי התורה שליט"א

קול החינוך

י"ל ע"י 'ועד הורים'
למסירת מידע
ומשלוח מסמכים
טלפקס: 03-691-5752
אי"ל: kol581562@gmail.com

שבט תשס"ח - אלול תשע"ז

מאה גליונות - חינוך אחד

דרכי החינוך אותם קבלנו מאבותינו ורבותינו מדור דור

שקובע ומחליט זה המנהל ולא ההורים. התשובה שהלה קיבל מאותו רב נכבד שליט"א היתה: עצם הידיעה, היא לבד הישג עצום. כי אז יודע ההורה את העומד לפניו, וגם אם אין בידו לשנות (ולא תמיד ההורים, עכ"פ בחלק ניכר של המוסדות), עכ"פ בידו של ההורה להחליט על עתידם של צאצאיו, ביכולתו להעבירם למוסדות שאינם נכנעים לתכתיבי משרד החינוך. אי הידיעה, היא הסכנה הכי גדולה. ולדוגמה הביא את מה שאירע בשנות הזעם הנוראים, שאחד הדברים בהם השקיעו הנאצים ימ"ש רבות, היה בהשתקה, שהעולם יידע כמה שפחות ממה שבאמת מתחולל. רבבות רבבות היו יכולים להציל את עצמם, לוי ידעו מה מצפה להם - אני בינה לי גבורה! - אי הידיעה על המצב לאשורו, גרמה לכך שרובם ככולם ניספו על קידוש השם הי"ד.

אומר ועושה. לאחר התייעצות נוספת וקבלת ברכתם של גדולי התורה שליט"א, החל גליון "קול החינוך" לצאת לאור בתדירות חודשית, וב"ה אשר הגענו עד הלום כאשר זכינו להגיע לגליון המאה! האם שינה "קול החינוך" את המצב? האם מנע את ההתדרדרות? התשובה היא לצערנו ולדאבונו: הן אמת שבמשך כמעט 10 שנות הוצאתו לאור של

הגליון הראשון - שבט תשס"ח

עצם פרסום הדברים, יביא לכך שההורים יתחילו לשים יותר לב למה שמתחולל בבית החינוך של ילדיהם, וכך תהיה 'עין רואה' ו'פנקס רושם', והשינויים יוכלו להעשות ללא ידיעת הציבור. באותה אסיפה נשאלה השאלה ע"י אחד המשתתפים: נניח שאכן בתי החינוך יעמדו מול אור הזרקורים והם לא יוכלו להעביר החלטות על שינויים ללא ידיעת ציבור ההורים. אך מה הלאה? במה גדול כוחם של ההורים למנוע זאת, הרי הלכה למעשה מי

היה זה בתחילתו של חורף תשס"ח. מספר מצומצם של עסקנים נקראו לביתו של אחד הרבנים שליט"א. הנושא: ניצני "תוכנית הליבה" שכבר החלו להראות בשטח, לאחר כחמש שנות הפעלתה במשרד החינוך. באסיפה נידונו דרכי הפעולה וההתמודדות מול הגזירה, כאשר מחד ישנם מנהלים העושים בבית החינוך עליהם הם ממונים, כפי הבנתם והחלטתם האישית, וכאשר מאידך, איש אינו שואל או מתייעץ או לפחות מיידע את ההורים שהפקידו את חינוך צאצאיהם בידי מנהלים אלו, על השינויים הנעשים בהחבא בין כותלי בית החינוך בהם מתחנכים ילדיהם.

העצה לכך היא כמובן, ליידע את ההורים על כל שינוי, מוחץ למערכת הרשמית. השאלה שכמובן הועלתה ע"י הנאספים היתה: (1) כיצד מיידעים את ההורים? (2) כיצד מתוודעים לשינויים, בעת שכאמור הם נעשים בדרך כלל בשקט ובהחבא, וגם אם ישנם יחידים המתוודעים לכך, אך מעיני הציבור הדברים נעלמים ומכוסים. התשובה לכך היתה: הוצאה לאור של עלון חודשי קבוע, בו ידווח על כל שינוי ופירצה בדרכי החינוך המקובל. המידע יגיע מיחידים שהדברים הגיעו לידיעתם, ואשר עד הופעתו של העלון לא היתה להם שום במה בה יכלו לפרסם את הדברים, וכך לא הגיעו הדברים לידיעת ציבור ההורים.

דעת תורה מאת מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל

מופיע במכתב משנת תשס"ה - שכתב הגאון רבי מאיר קסלר שליט"א רבה של קרית ספר

היתה אפשרות לדרוש את תוכנית הליבה, מניחים אנו שבשעתו לא חשבו על כל התוצאות המעשיות שישנם כהיום, כאשר תובעה ההסכמה חשבו שברוב בתי הספר של החינוך העצמאי בין כה נלמדים לימודים במתכונת דומה.

אך האם באמת זה המצב, מתברר שהמציאות בשטח רחוקה מכל התוכניות. אבבתי הספר לבנות משנים תוכניות לימודים מוסיפים שעות לימוד, חול עי"ח שעות לימודי קדש, דבר ששמענו ממנהלות ומורות וכ"ז נעשה ללא הכוונה מלמעלה כאשר את האחריות מטילים על כל מנהלת בשטח שנאמר לה אם היא מעונינת לקבל תיקוב מלא עליה להתאים עצמה לתוכנית לימודים חדשה שבה יהיה צורך להוסיף שעות במקצועות מסוימים וממילא גם התוכן הנלמד ישתנה, עד כדי הכנסת תכנים שלא נלמדו עד עתה.

בכדי לפקח על קיומה של התוכנית דורשים במשרד החינוך והסכמינו על כך בחינוך העצמאי לעשות מבחני מיצ"ב שנתיים, אלו מבחנים ארציים במקצועות מסוימים בכיתות ה' וחי, דבר היוצר לחץ על המורות להשקיע יותר בלימודי החול כאשר יודעים המה שכל הצלחתם וקידום תלוי הצלחתם במבחנים אלו, מבחנים אלו הופכים את כל החינוך בית יעקב מתוררת עיקר ומלאכתו עראי, לחיי הפיך מזה, וכן בזה מכתב של מנהלת בנושא זה.

זימנים גם בתי ספר שכלל לא מותאמים לתוכנית זו דורשים בהנהלת החינוך העצמאי מאותם מנהלים ימים עצמם לזה, ובאם לא, לא יתקצבו כלל וכלל, האם תן העצמאי נועד להיות זרוע ביצוע שלטונית, או שמא יוד נגדה?

לא היינו פונים אל כבודו לולא ראינו בעינינו מכתב המופנה לגדולי ישראל שליט"א עי"י הנהלת החינוך העצמאי, בו להבתם כמעט ואין קיימת בעיה כי אם במספר מועט של מוסדות חינוך, והרי הדברים אינם תואמים למציאות, וההיפך הוא הנכון.

בטוחים אנו כי כבודו אשר זכה לשמש את גדולי ישראל שעמדו מאחורי הקמת החינוך העצמאי, ומסר נפשו רבות בשנים למען מוסדות החינוך העצמאי, ימצא את הדרך הנכונה והנבונה אך לפעול במצב סבוך זה, ויתקיים בו הפסוק (קהלת י"א ו) בבוקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ידך כי אינך יודע איזה יכשר הזה או זה ואם שניהם כאחד טובים. בברכה מרובה, מאיר קסלר

בס"ד עש"ק בראשית אסרו חג דסוכות תשס"ה לכבוד האי גברא רבא ויקירא נושא בעול צרכי ציבור רבות בשנים, הרב..... שליט"א אהדשה"ט,

היות ונפגשו עם כבודו בענין שיש לו השלכות קריטיות להמשך קיומה של היהדות החרדית בארץ הקודש, ולאחרונה נודעו לנו פרטים נוספים בנושא, ברצוננו להביא לפניו הדברים עלי כתב, וישפוט בתבונתו הרחבה מה יש לעשות בנידון.

אין זה סוד שהציבור החרדי נתון במיתקפה כוללת על כל עיקרי הדברים שסודם מרנן ורבנן זצוק"ל עם קימומה של היהדות החרדית בארצנו הקדושה, המיתקפה נערכת ע"י שני גורמים עיקריים והם השלטונות המשפטיים והביצועיים, אשר אחת משלימה את עבודתה של השנייה.

ידועים להם דברי חז"ל אם פגע בה מנוול זה משכהו לבית המדרש, ועי"כ יעקב ב"ר יצחק אונתנו מביהמ"ד או לפחות ע"י לחץ כספי על ראשי המוסדות שלהם, חנק בנאות הילדים כדי שלא יתאפשר קיום בתי הלימודים, ובד בבד מנסים הם לנגוע בקדושת וטהרת החינוך של ארץ ישראל וישישים מנלן?

שעה קשה היא לנו, וכפי ששמענו ממקור ראשון שמרן הגרי"ש אלישיב שליט"א הגדיר שעה זו כשעת השמד על כל המשמעות הכרוכה בכך, המחייבת אותנו לא לשנות מאומה כאשר אפי' על דברים שהם בכלל ערקתא דמסאני מצוה למסור את הנפש.

ובשעה זו מתפלאים אנו מאוד על הנהלת החינוך העצמאי מתנהגים הם כמימים ימימה, ובתום ליבם טומנו את כרחל בתקוה ובהמתנה לשעה שיעבור זעם, במור ימימה לעיתות של שלום אך לא לזמן קצר, הרי ידועים לנו דברים רבים ונתקבלו החלטות לקבוע איזה לימודים נדרשים תמורת המימון שמקבלים מה שנקרא בשמו "תוכנית הליבה", דהיינו תוכנית משותפת לכל ילדי ישראל, תוך התעלמות מכך שישנו עם אחד מפורד ומפורד בין העמים אשר דתו ולימודו שונה מכל עם, ודווקא עליו נאמר כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים.

מונה לפנינו פרוטוקול של ועדת החינוך של הכנסת ומצורף בזה, בו טוען יו"ר המחלקה הפדגוגית במשרד החינוך פרופ' יעקב כץ כי ללא הסכמת החינוך העצמאי לא

הגליון, המצב רק הולך ומתדרדר ה' ירחם, ואם נשווה את הפירצות עליהם התרענו בשנים הראשונות, לעומת הפירצות עליהם אנו מתריעים כיום - חשכו עינינו! ואם אז מדובר היה בזעיר פה זעיר שם, הרי שהיום מדובר במסירת כל היקר והקדוש לידי שונאי התורה וחורשי רעתינו.

אם כך מה הועילו חכמים בתקנתן, מה התועלת שיצאה ממאה גליונות "קול החינוך" שראו אור עד הנה? האין זה בבחינת 'קול קורא במדבר'! אולי עדיף היה לשתוק, ולפחות לא לגרום כאב לב להמוני יראי ה' שקוראים בין עמודי הגליונות על ההתדרדרות הנוראה ועיניהם זולגות דמעה ולבם כואב ודואג על המצב אליו הגענו.

כמובן שכל בר דעת מבין, שאין אלו כי אם דברי שטות. וכשם שידוע בתחום הרפואה ש'דיאגנוזה' נכונה על המחלה, היא חצי רפואה, כך גם בתחום רפואת הנפש, עצם ידיעת המצב לאשורו, היא 'חצי הצלה'.

ומדוע? (1) מפני שכלל ישראל עדיין לא פשט את הרגל, ועדיין ישנם מנהלים ובודאי הורים, שאינם מוכנים למכור את כל היקר והקדוש לאויבינו, וכאשר הם מתוודעים למתחולל, הם עושים הכל על מנת שהדברים לא יגיעו עדיהם. (2) מפני שדרכי ההצלה הם רבים, וכשקיים חוסר ידיעה איש לא יפנה לדרכים חילופיות, אך כאשר ההורה החרדי, יודע שדרך פלונית מסוכנת, הרי ברור שהוא יבחר לצאצאיו היקרים לו מכל - דרכא אחרינא.

ואכן, אם בשנים האחרונות הוקמו עוד ועוד מוסדות, ללא שום תלות בחסדי השלטון, וממילא הם אינם משועבדים לדרישותיהם השרירותיות, הרי זה רבות בזכות המודעות בציבור למהפך המתחולל במוסדות החינוך החרדי.

ה'בחירה' בין טוב לרע, תמיד היתה ותמיד תשאר עד ביאת המשיח והגאולה העתידה, אך לפחות מי שרוצה לבחור בטוב, יש לו את האפשרות ומן השמים מסייעים בידו. וב"ה שקיים כלי שביכולתו להאיר עיני החפצים להמשיך את חינוך צאצאיהם בדרך המסורה והמקובלת לנו מדור דור, שידעו את האמת המרה בה אנו מצויים, ויפנו לאפיקים אחרים, שם בעז"ה ממשיכים וימשיכו לחנך את בני ובנות

תגעו במשיחי - אלו תשב"ר", דמה הקשר בין משיח לתינוקות של בית רבן? הסביר מרן, שכידוע משיח הוא ילוד אשה שיקום מתוכינו, ואף הוא ילמד בתלמוד תורה, ובאם חלילה לא יהיה זה ת"ת במאת האחוזים, הרי ברור שמשיח לא יוכל לצאת מכזה מקום. לכן ברגע שפוגעים ולו במשהו בתשב"ר, פוגעים ח"ו במשיח, לכן הזהירו חז"ל הק' "אל תגעו במשיחי!".

יתן ה' ונוכה אנו וצאצאינו לקבל פני משיח במהרה ולא נצטרך להתבייש עם צאצאינו ח"ו, וכדברי הנביא ישעיה (כט), יחווירו, כי בראותו ילדיו מעשה ידי בקרבו יקדישו שמי והקדישו את קדוש יעקב", וכפי' הרד"ק (שם): "כי בראותו - פי' בראות יעקב ילדיו שהם ילדיו ובניו באמת בלכתם בדרך הטובה".

ישראל כפי שחונכנו ואנחנו ואבותינו. גם לו יהי, שהורה אחד ויחיד ניצל בזכות ידיעת המצב לאשורו, והיה זה שכרינו. קל וחומר, שביודענו קאמינא, שהמונים המונים ניצלו וממשיכים להנצל, בזכות המידע המתפרסם כל העת, על המתחולל בשדה החינוך.

יתן ה' בינה בלב תועים, לבחור בדרך החיים ולהבין שהגיע הזמן לברוח מהספינה הטובעת ולהציל את נוסעיה. להתנתק מהתלות הכובלת במימסד, שכל מטרתו היא לשנות את פני החינוך החרדי ולערטלו מתוכנו, וכפי שהם אומרים זאת במפורש וכבר אינם מסתירים זאת כלל וכלל.

וידועים הם דבריו של מרא דארעא ישראל הגה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל על דברי הגמ' (שבת ק"ט): "אל

משרד החינוך זומם לחדור לתוככי התתי"ם – בתואנות שוא ושקר

ה"גילויים" והתובנות של פקידי משרד החינוך ועמיתיהם "אנשי הרוח", ממשרדי הביטחון, הרווחה, האוצר וכו'. המסקנות שהם משכתבים על הנוער החרדי, שווים עבורנו כקליפת השום.

אותם צוותות, כל עיסוקם האובססיבי נובע מהרצון והמטרה לפצח את הקודים של החברה החרדית ולהביא לחיסולה באופן איטי ו"במיתת נשיקה" (כהגדרת מרן הקדוש הגאון רבי אלחנן ווסרמן זצוק"ל).

עלינו להבין שמרשיעי ברית הללו המציגים עצמם כדורשי טובתינו, הם באמת 'חורשי רעתינו'. היומרות שלהם להבין את נפש הנוער שלנו, ובאיזה כלים לטפל בכוחות הנפש שלהם, לא מכוון כלל להצלחה הנפשית הבריאה של הנער, בחיי תורה יהודיים של שומרי תורה ומצוות.

האתגר שלהם הוא להחדיר בנער החרדי קודי התנהגות שיתאימו למחוזות החושך ציה וצלמוות, לשם הם מקווים לסחוף נערים חרדים רבים ככל האפשר, ח"ו.

כל אשר בשם ישראל יכונה חובה עליו להכיר את מהותו היהודית. אנחנו עם ה' מקבלי התורה האמונים על ציווייה הנצחיים והאמיתיים, והם, אנשי עולם הזה – אנשי פריקת עול ואפיקורסות, חניכי הציוויליזציה והפסיכולוגיה הכפרנית, אנשים שאמות המידה שלהם כיצד להשקיף על הנוער החרדי מעוותות ומזויפות באופן מוחלט. כי מה שעבורם הוא אור – עבורינו הוא חושך! מה שאצלם הוא הצלה – אצלנו הוא אסון! מה שאצלם הוא פתרון – עבורנו הוא מבוי סתום! (מרן החזון איש זצוק"ל הגדיר את הדברים כך: "מה שנקרא אצלם מכונה 'אהבה' אצלנו הוא כרת").

ולזאת, על המנהלים להיות עירניים לדרישות שיתכן ויבואו, אם ממשרד החינוך במישרין או מאיזה גוף חיצוני שאינו אלא ידא אריכתא שלהם, בפיתוי או בכפייה, ולכלכל את העניינים בתבונה מתוך ידיעה שמה שטוב עבורם הוא רע עבורינו, ומה

אלו המפעילים את החונכים והיועצים, ידם במעל והם בסך הכל ממשיכים בעבודתם לעדכן את משרד החינוך במידע ה"מסעיר" וה"מפליג"...

המצב החדש אליו עלולים בתי התשב"ר להיקלע, באם היוזמה החדשה תפתח, הוא הרה אסון. אם המנהלים לא ישכילו להבין את המחיר הנורא שהם ישלמו, כאשר המשקפת של משרד החינוך תתמקד על כל ילד וילד, אזי אכן הם כבר לא יהיו מנהלי תתי"ם אלא מנהלי מוסד ממלכתי לכל דבר. פקידי משרד החינוך שישלטו על כל ילד ב'שלט רחוק', לא יותרו על שום טרף. הם יעמיקו את בעלותם יותר ויותר.

שיהיה ברור, הרשויות חותרות להגיע למצב, שכשם שמחנך ב"חינוך המיוחד" או לו אם יתעסק במקצוע ללא תעודות מתאימות, ומהר מאד הוא ימצא את עצמו על ספסל הנאשמים מואשם בעבירה פלילית לכל דבר וענין, בהיות שטיפל במי שזקוק ל"חינוך מיוחד" בעת שהוא אינו מוסמך לכך, כך כל מלמד זוטרי יהיה נתון להוראות שרירותיות – לא רק על עצם מעמדו כ'מלמד' שללא הסמכה ממשלתית אסור יהיה לו ללמד, אלא שאף את ההוראות האינדיווידואליות של משרד החינוך כיצד לטפל בכל נער הוא יהיה חייב לבצע, וממילא הנער ינותב לעבר עתידו ע"י ה"ידא אריכתא" של השלטון, על פי גחמותיהם של המומחיות לדידקטיקה (גם אם הן תהיינה – חרדיות!) שאת מקצועיותן הפסיכולוגית רכשו במכללות ואוניברסיטאות, המלאים על גדותיהם בדעות כוזבות, אפיקורסות וכפירה ממש, רח"ל.

מסתבר שאכן כן, חשיפת ה"לפני ולפנים" של מוסדות החינוך החרדיים לרשויות השלטון, נותנת את אותותיהן ומתחילות להביא תוצאות שעלינו להביט עליהם כפרשת דרכים על עצם קיומם, אך על מנת למנוע טעות, חובה להבהיר בפני הקוראים, שאין ליהדות החרדית שום הזדהות עם

בגליונות "קול החינוך" דווח לא אחת על יוזמות חינוכיות המתקיימות בשיתוף עם גורמים ממשלתיים, והובע החשש וההסתברות כי הגורמים הללו הבאים לסייע בידינו, לשאת את משא החינוך הכבד של צאצאינו, אינם כה תמימים! חכמינו זכרונם לברכה קבעו "טובתן של רשעים רעה היא אצל צדיקים" וכ"ש וק"ו כאשר הדבר ברור ללא כל ספק שמתחת לרצון הלוהט להטיב עם החברה החרדית, טמון אך ורק התועלת שהם יכולים להפיק מהסיוע והנדיבות הזו. אין כאן המקום להעתיק את כל הנכתב בנושא זה בגליונות הקודמים. אך המידע דלהלן שהגיע למערכת ממקורות מוסמכים, מוכיח שאת אשר יגורנו בא!

במה דברים אמורים:

משרד החינוך פועל לאחרונה בשני מישורים (1) הקמת מערכת איבחון דידיקטית ע"י מאבחנות מקצועיות לילדי התתי"ם בכתה ו'. (2) איתור אברכים מתאימים שיהיו כאנשי קשר עם התתי"ם, שבאמצעותם יבוצע הפרוייקט בצורה חלקה וללא תקלות, ללוות ולהנגיש את המאבחנות לילדי התשב"ר.

הרקע להקמת "מערך ההצלה" הזה, נעוץ בכך שלטענתם, הם גילו שהתלמידים בישיבות לצעירים לוקים בבעיות קריאה, קשב וריכוז, בעיות לימודיות ורגשיות. ובשל כך הם רוצים להקדים רפואה למכה ולהנהיג בתתי"ם אבחונים לילדי כתה ו'.

כיצד הם הגיעו למידע מזויף זה? והאם יש סימוכין כלל למידע שלהם? אז נעלה השערה מנין אכן הם הגיעו לכך.

כזכור, בגליונות "קול החינוך" (לפני כשנה) 93-91-90 דווח על פרוייקט "חנוך לנער" ו"יועצים חינוכיים" לבני הישיבות לצעירים, בהם הוסבר באריכות הסכנה הטמונה ב"טובתן של רשעים" זו, והובע החשש שהמידע אודות המטופלים יזלוג לגורמים שלטוניים עויינים. מותר לנו לחשוף שגופים

"אם לא ראית לא האמת!?"

אודות נושא ה"המחשות" בחינוך

ילד וילד נתן לו כסף ולקח מהמוכר את הבמבה".

"כעת כבר יש לנו הבנה שעם כסף אפשר להשתמש, ואיזה שימוש הוא הטוב ביותר? שימוש לצדקה. עלינו לבית המדרש כדי להכניס צדקה לקופת הצדקה, הילדים התעניינו מאוד והיה ניכר שהתחברו לזה."

דומה, כי כל הורה יכול להעיד, כי כאשר אחד דופק בדלת הבית לבקש צדקה, אזי באופן ספונטני רצים הילדים אל ההורים מושיטים יד טהורה ומבקשים בחינניות "גם אני רוצה לתת צדקה, תן לי שקל לתת לו צדקה". גם ללא ההמחשה המעניינת שהילדים התחברו לזה מאד. ואם כן, לסיכומו של דבר מה שלמדו הילדים מכל ההמחשה הזו היא שעם כסף אפשר לקנות במבה במכולת. ואגב... אפשר גם לתת צדקה...

דוגמה - 2

ולמרב האבסורד אנו מתייחסים לילדים חכמים מנקודת הנחה כי הילד הוא יצור מטומטם שאינו יודע כלל מה נעשה עמו בחייו, ורק באמצעות ההמחשה הוא מתוודע את אשר לפניו. ונציין רק דוגמה אחת מני רבות. בערב שבועות עושים המחשה של אכילת מאכלי חלב, לצורך כך מכינים יחד עם הילדים מאכל חלבי. וכל אחד יתמה: האם הילד אינו יודע מהו מאכלי חלב, עד כדי צריכים להקדיש לשם כך שעה שלימה. והרי תלמוד תורה אינו בית חינוך לבנות שזה דבר חיובי ללמדן בישול ואף אין זה שלילי אם זה ממלא את השעה, אדרבה, כך מנחילים להם אורחות חיים שיגדלו עקרונות בית לתפארת.

סוף דבר הכל נשמע, כי אל לנו לחפש חדשות בחינוך ילדינו. ואל המלמדים והמחנכים ייאמר: השקיעו את כוחותיכם בהנחלת תורה ויראת שמים לצעירי הצאן, ללמד אותם הלכות והליכות חיים למען ידעו את המעשה אשר יעשו ואת הדרך ילכו בה.

נצלו את היצירתיות לתאר בחמימות ובעסיסיות סיפורי פרשת השבוע או סיפורי צדיקים אשר המה הערובה שיגדלו הנערים לתפארת כרם ה' צבאות, ובטוחנו שההורים רק יברכו אתכם ויחזקו את ידיכם כאשר ישאבו מלא חפניים נחת דקדושה לראות כי בניהם מתחנכים בדרך ישראל סבא בלי להכניס זמורות חדשות וזרות בדברים שיסוד וקדושת היהדות תלוי בהם.

פחות מעשרים שנה אחורה, היו משתמשים בתיאורים חיים וסוחפים הכל כמידת יכולת המלמד כפי אשר חננו הבורא, ועדיין צרובים זאת בזכרוננו טעמים המתוק והנעים איך שהמלמד היה מתאר בחיות ובהתלהבות כיצד היה נראה אהלו של אברהם אבינו כאשר באו אליו המלאכים, או כיצד נלחצה רגלו של בלעם אל הקיר.

במשך הזמן, נהפכו התיאורים לציורים, ואמנם היה לפעמים שכאמצעי עזר למלמד שהתקשה בתיאור, עשו ציור כלשהו כתוספת ותיאור מוחשי יותר לסיפורי הפרשה. אבל לא שאת עיקר ההשקעה והמאמץ יקדישו על ההמחשה השבועית. לגייס את מיטב המוח והכשרון כדי לשווק מוצר יצירתי ומיוחד, לקחת נושא בפרשה ולהפוך אותו ל'גימיק' בפרשה ולהפכו לחוויית המחשה שבועית, שכן ההמחשות הללו חרגו לכל הדעות מגבולות הטעם הטוב. וכפי שקרה בת"ת מסויים במרכז הארץ, שבפרשת תולדות עשו המחשה כיצד עשו נשכב ואוכל בהלעטה כמו שכתוב "הלעיטני נא", והמלמד נשכב על הכסא ופתח פה פעור כאשר העוזר מלעיט לו מתוך הסיר - - - אם זה לא היה כואב, גם אנו היינו צוחקים...

דוגמה - 1

ברשותכם אצטט מתוך דף פרשת השבוע לפרשת ראה של תלמוד תורה מסויים.

"הרחבנו הרבה על מצוות צדקה. ולצורך המחשה הסברנו להם על המושג של כסף, עם כסף אפשר לקנות במכולת ממתק ולחם ואפשר גם לעשות בהם מצוות."

אם אכן ישנם ילדים שעדיין אינם יודעים במה קונים בכל מקום, שכן כל ילד מהדברים הראשונים שהוא לומד בחייו הוא שהוא צריך כסף, והרבה... כדי לקנות כל מה שהוא רק מדמיון... אבל מדוע נהיה זאת תפקידו של המחנך ללמד את הילדים מושגים שאינם קשורים ללימוד התורה הקדושה, או כפי שנקרא היום 'כישורי חיים'.

"לצורך כך הלכנו יחד למכולת לקנות בכסף ממתק. הבאנו לתלמידים מטבעות מכסף ונעמדנו הכן בשורה ללכת למכולת לראות שעם כסף אפשר לקנות ממתקים, כשהגענו למכולת עברנו בין המדפים ולאחר התייעצות עם הצדיקים/לאך הוחלט על 'במבה', אבל כעת אי אפשר לצאת עם הממתק מחוץ לחנות כי הרי לא שילמנו, ומשום כך ניגשנו אל המוכר וכל

מחזה חדש הנקרא "המחשות" פושה לאחרונה במחננו. כאשר בכל פרשה, בוחר המלמד נושא מענייני הפרשה וממחיש אותם לתלמידים בדרכים משלו.

בראשית דברי אני רוצה להתייחס לעצם הענין, מהיכן מקורן ומה מטרתן. לאחר מכן נבוא לדון האם אכן ראוי או רצוי להשתמש בהם בתוככי תלמודי התורה ולחנך כך את צעירי הצאן שכל דבר הנלמד צריכים לראות בעיניים באופן מוחשי.

כותרת המאמר המצוטט מדברי רבי יוחנן שאמר לאותו תלמיד שלא רצה להאמין לדרשת חז"ל על יופי יקרת הפאר שיהיה בשערי ירושלים לאחר ביאת משיח צדקנו עד שראה זאת בעיניו ואמר לו "ריקה, אם לא ראית לא האמת?! מגלגל על דברי חכמים אתה" והעבירו מן העולם (עיין סנהדרין ק.). מבטאת במשפט אחד את כל עומק הענין, שכן, מהות הדת הישראלית מושתתת על אמונה שלימה וטהורה בכל היוצא מפי רבותינו ז"ל בין אם אנו מבינים זאת בשכלנו הדל וגם אם לא, כי זוהי מהות ה'אמונה' דווקא כאשר אין מבינים. אולם עדיין יש איתנו לברר וללבן את הדבר לעומקו.

מהיכן המקור?

לא עלה בידינו לברר ביסודיות את המקור לתופעה ומי האחראי לכך שהכניסו את ההמחשות לתוככי תלמודי התורה, אולם ברור כמעט בוודאות כי מקורו אינו טהור, אלא דוקא להיפך, מאותם המתחדשים למיניהם הרוקדים 'מה יפית' לקול צלילי החליל של האנשים העושים ככל יכולתם להכניס זמורות זרות בתוככי מבצרי החינוך הטהור, ולהכניס מושגים הלקוחים מבתי הספר החילוניים רח"ל, אשר אצלם כל דבר צריך להיות מובן בשכל ומורגש בידים, באופן הכי מוחשי, שכן לדאבונו לא קיים אצלם המושג 'אמונה' לא בה' ולא בתורתו.

עבר והווה

הן אמת כי עצם דבר ההמחשות מקרב את הלימוד לנפש הילד, ברם הבה נתבונן לרגע קט מה היה בעבר ומה אנו מרוויחים היום עם שיטת ההמחשות.

ומעבר לכך שפעמים רבות עושים מהטפל עיקר, ויוצא מכל ההמחשה לימוד טפל שלא היה נצרך כלל להבנת הפרשה. בעבר, ואיני מדבר על העבר הרחוק, אלא על

כיצד מכינים את בנות הסמינרים ל"חינוך מדעי" בגני הילדים?

מרכזי ההשתלמויות בעוכרי החינוך לגיל הרך

צעיר את הכרת הטוב המופלגת הבאה מתוך התבוננות בבריאה ושימת הלב עד לפרטים הקטנים".

"אין אפשרות להגיע לאמונה בלי 'הבחינה והחקירה', ההתבוננות וההכרה במציאותו יתברך".

"יוצא אם כן שהחיוב להתבונן בבריאה, היא אחת ממצוות האמונה הבסיסיות ביותר המחייבות כל יהודי באשר הוא יהודי בכל גיל ובכל רמה".

עד לכאן הוא הפרק הנועד להכשיר את השרץ.

לכשעצמו פרק זה בעייתי, וכל משפט שצוטט כאן יש לדון בו הרבה (נשתדל לעשות זאת בהמשך), אבל אין צורך להתעמק הרבה, אם אחרי 2 עמודים אלו שנועדו להכשיר את השרץ, מגיעים עשרות עמודים המבהירים כי אין זה אלא השרץ בהתגלמותו, מלאים משפטים נוראיים, אשר משכנעים כי כל כוונת מקצוע זה אינו אלא להסיר לבבות הילדים מחינוך לאהבת ה' ויראתו וקיום מצוותיו לחינוך לדברים אחרים.

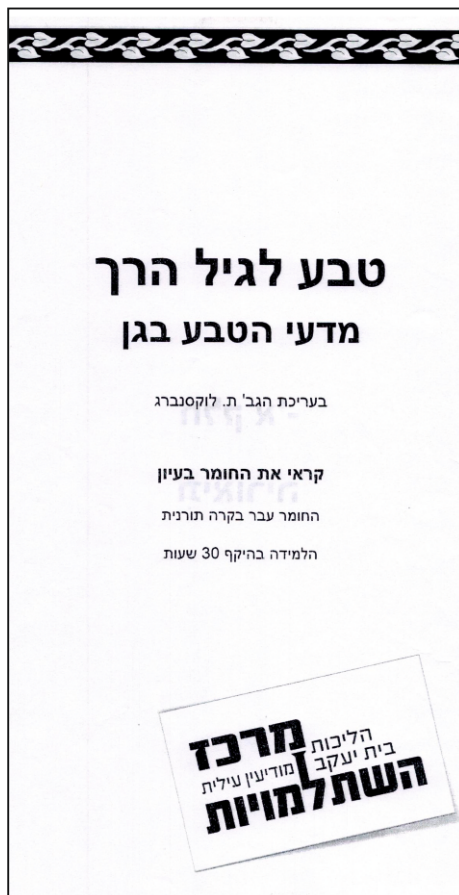
החוברת מחולקת לשני חלקים. א. תיאוריה, ב. חלק מעשי.

תחת חלק התיאוריה ישנם כמה כותרות. אחד מהם "מדע בגן וסקרנות מדעית - נקודת המבט של הגננת וחינוך מדעי בגיל הרך".

נצטט משפטים מתוך חלקים אלו, - אין צורך להוסיף עליהם אפילו מילת הסבר, רק עצוב לראות שבראש החוברת כתוב המשפט "החומר עבר בקרה

ההשתלמויות הליכות בית יעקב - מודיעין עילית" (המשתייך לסמינר "פזרשטיין").

בתחילת החוברת תחת הכותרת "המדע והאמונה והקשר לגני הילדים" מנסה העורכת "לגיר" את המדע בגני

הילדים תוך כדי הבאת ציטטות מכל מיני ספרים, עד שהיא מסיקה "שמחובת רב לחנך ולהדריך התלמידים להתבונן בבריאה - וזהו הבסיס לכל התורה". "הגננת האחראית על ה"גירסא דינקותא" של ילדי ישראל, אמורה להחדיר מגיל

רבות דובר כבר על נסיונות משרד החינוך להכניס תכנים זרים לגני הילדים. מקום נרחב תופס לו נושא ה"מדע וטכנולוגיה" שנכנס לגני הילדים, אם זה בלימוד על הרימון וגרעיניו כהכנה לראש השנה; הן בלימוד על הצפרדע ודו-חיים כשלומדים על עשרת המכות; הן בלימוד על סוגי השמן לקראת חנוכה, והן בלימוד על סוגי הגבינה לקראת חג השבועות.

לאחרונה הגיע לידי של כותב שורות אלו, חוברת לימוד (בן כ-50 עמודים) ממכון השתלמות של סמינר חשוב במודיעין עילית. נוכחתי בחרדה שתופעת החדירה לתכני הגנים איננה רק ע"י הוראות המפקחות בגנים, אלא ע"י לימוד בסמינרים על נושאים אלו, והחדרת תכנים זרים לתוך מוחותיהם של בנות ישראל הכשרות ועיוות שכלם באופן היותר גרוע, עד שהיוצאת מן הסמינר ה"חרדי" וה"כשר" נושאת בקרבה דעות והשקפות קלוקלות בכל הקשור ללימוד ילדי הגן, ולא על ידי מפקחות חיצוניות כי אם על ידי מורות חרדיות יראות שמים.

*

אחרי שזהו הלימוד שלמדו מראש, כל בר דעת מבין שכבר לא ניתן לתקן, ואיה היא הגננת שתשים לב לפירצות, אחרי שכבר חונכה לכך בעודה בבית יעקב, והרי זה ח"ו בבחינת מעוות לא יוכל לתקן.

החוברת המדוברת נקראת "טבע לגיל הרך" - מדעי הטבע בגן של "מרכז

תורנית", לקרוא ולבכות.

"תכנית הלימוד במדע וטכנולוגיה לחינוך הקדם-יסודי, כוללת לא רק את התכנים ואת הנושאים שיש לעסוק בהם בגן, אלא גם את המיומנות, הכישורים, העמדות והערכים כלפי המדע שיש לפתחם בילדים".

מדוע חשוב ללמד מדעים בגיל הרך? "מחקרים אחדים מראים שבתחילת בית-הספר היסודי ילדים עדיין תופסים מדע כשימוש, חשוב לחברה, מעניין, וכמלהיב.

ספרות המחקר שופעת עדויות לכך שחוויות הלמידה המוקדמות מסוגלות להשפיע על דעתו של הילד ועל רמת העניין שלו כלפי תחומי לימוד שונים, כמו כן עמדות חיוביות של ילד כלפי מדע, מוטיבציה להישגים במדע ותפיסת המדע כתחום מעניין - כולן גורמים המנבאים כי אותו ילד יעסוק במדע ויגיע להישגים בו, בטווח הקצר ובטווח הארוך.

המסקנה המתבקשת שרצוי ואף חיוני להורות מדעים כבר בגיל הרך".

וכך הוא הסיכום שהם מסכמים נושא זה:

"ילדים מתחילים לפתח עמדות כלפי מדע, כבר בשלבים המוקדמים של חייהם, לכן חשיפה לפעילויות מדעיות מהנות בילדות, עשויה לפתח בהם עמדות חיוביות כלפי מדע גם לעתיד".

"התנסות מדעית בגיל הרך מסייעת לבניית תשתית מושגית של רעיונות מדעיים, בסיס זה תורם להבנה טובה יותר של למידה מדעית פורמלית בעתיד".

משפט הסיכום של פרק זה חשף את כל תוכניותיהם במלואם!!!

"נסכם נושא זה בדברים המיטיבים לתאר את תפקידה של הגננת ואת אופן התנהגותה. הגננת צריכה להשתמש בשפה מדעית ולהבהיר מושגים דרך התנסות ופעילות חושית, הגננת צריכה ליצור מודל המדגים התלהבות מעורר ענין

דרך פליאה ומשלב רגש ומלל תואמים של המבוגר המתווך, כאשר הנושא חשוב לגננת ולהורים, הוא יהיה גם חשוב לילדים, הילדים יודעים מה המבוגרים מעריכים ולמה הם מגיבים". סוף ציטוט.

כשנבוא לסכם פרק זה בשפה פשוטה הרי שמסקנת המחקר היא:

א. ילדים קולטים היטב בגיל הרך בצורה שתעודד אותם ללמוד זאת בשנים הבאות.

ב. ככל שהלימוד יהיה עם רגש והתלהבות, הוא יכנס עמוק יותר בלב הילדים.

כידוע זהו כל הבסיס של החינוך היהודי, ולכן בגיל הרך מנסים אנו להכניס כמה שיותר יהדות ויראת שמים.

אבל הם מאותה סיבה בדיוק, רוצים להכניס מדע וטכנולוגיה בגן, כדי שיקלטו טוב יותר וירצו לעסוק כשיגדלו, ולכן

ההוראות שזה יהיה עם רגש והתלהבות, במקום לחנך ליהדות - לחנך למדע!

התירש שפחה גבירתה?

אבל צריך לדעת שיש כאן דבר בעייתי הרבה מעבר לזה, וחומרת הדבר שאת עניין זה מנסים לטהר כאילו הוא "מצוה וחיוב גמור".

מהי "חשיבה מדעית" שכל כך חשוב להרגיל את הילדים לכך. הנה דבריו של אחד מגדולי הפרופסורים

במהות הגדרת חשיבה מדעית (הערות לתוכנית החומש השניה של המל"ג ח"א עמוד 131):

"כפירה בסמכות עליונה, מיתוסים קודמים, חקירת כל דבר לבד, המצאת תיאוריות חדשות, וניפוץ תיאוריות קודמות".

הוא אומר מהות ה"חשיבה המדעית" בנויה על כפירה ומחנכת אליה, וזהו מטרת הכנסת מקצוע זה לגנים.

מעכשיו נראה כי המשפט שנכתב בתחילת החוברת, כי אין אפשרות להגיע לאמונה בלי "הבחינה והחקירה", ו"חיוב זה מחייב כל יהודי באשר הוא יהודי בכל גיל ובכל רמה", הוא ניסיון להכשיר את השרץ הגדול ביותר של דרך מחשבה כפרנית בתור "חיוב גמור"!

ותו לא מידי!!!

Druyan (1997). בעקבות מחקרה, טוענת החוקרת שיש לעודד מורים להיות יצירתיים יותר בפיתוח אסטרטגיות שבהן הילמד יפעיל את מופו באופן מתאים לצורך למידה של מושגים מופשטים.

מכאן עלה שכדי ללמוד מדע וטכנולוגיה יש להביא את הילדים למצב שבו הלמידה תהיה מלווה בעשייה, בהתמודדות עם בעיות מדעיות ובביצוע של חקירה מדעית בהתאם ליכולתם של הילדים בגיל זה. "עשייה" טכנולוגיה עשויה לבוא לידי ביטוי בהתמודדות עם בעיות טכנולוגיות ועם תהליך התיכון (design). "עשייה" במדע ובטכנולוגיה מחייבת, בין היתר, שימוש במיומנויות המתוארות בתרשים הבא.

מיומנויות חקר ותיכון

למידה סביב בעיות (Problem-based learning)

דיואי (1916) טוען שיש להתחיל את תהליך הלמידה בבעיה אותנטית. הנתונים בחקר ותיכון מאפשרות להביא לידי ביטוי רעיון זה. למשל, תוך כדי התמודדות עם הבעיה יצמד לשמור על הצמחים בניית הגן. חוקרים הילדים את צרכי הצמחים ואת הנזקים ששוללים להיגרים להם ע"י בעלי חיים וכן על דרכים להתמודד איתם. בתכנון בנייה של מוצר כמו דחליל ילדים מתנסים במיומנויות תיכון. בדרך זו נוצרת מעורבות הילד בתהליך הלמידה והוא אף שותף לתהליך בניית הידע. בגן הילדים אפשר להוות סיטואציות רבות היכולות לשמש כנקודת מוצא ללמידה מעין זו.

למידת חקר
הגישה העכשווית להוראת המדעים גורסת, כי יש ללמוד את המדע בדרך בה הוא נוצר - כלומר, על ידי חקר (Moscovici & Nelson, 1998). למידה בדרך החקר מוגדרת כפעילות בה תלמידים

14

הגננת המדופלמת והמדענים הקטנים...

שיטות חדישות! כן?! או לא?!?

ב

אודות תוכנית "מדעי טבע לילדים"

מכתב כ"ק האדמו"ר הרא"מ מגור זצ"ל

אל כבוד אהוביי היקרים אנ"ש שי' לאי"ט.
באתי לעורר אתכם מחדש להיבדל
מקריאת מכה"ע החפשיים, וספריהם כספרי
קוסמים המכניסים רעל וארס בתוך לבות
הקוראים ומטמטם הלב ומחשיך עיני השכל
כי המה כצרעת ממארת, הגם שאין האדם
מרגיש בהתחלה.
ותשתדלו כל א' בביתו ואצל מכיריו
להציל נפשותם.
א"ד ידיכם הדו"ש וטובכם בכל ענייכם
לטובה.

אברהם מרדכי אלטר מפה גור

* * *

מתוך מכתב הגה"צ רא"א דסלר זצ"ל

(מכתב מאליהו ג)

ב"ה. יום א' תולדות תשי"ד. בני ברק
לידי"ג היקר איש תרומות רב פעלים וכו'.
הנה קבלתי מכתב מר ר. נ"י בדבר למוד
הקריאה...

הנה בודאי יש ענין של קדושה בלמוד
האותיות והנקודות, וענין של פירצה בכל
התחדשות. אילו היו צריכים רק ללמד את
הידיעות, בודאי היה צורך לחפש הדרך
הקצרה. אבל המלמד צריך למסור את
הקדושה ואת החביבות, שהם עושים את
היראת שמים ואת האהבה. וזהו עיקר
הלימוד, שאין כמוהו בכל הלימודים האחרים
שבעולם...

והתבוננתי, הלא גם אנו צריכים להכין את
מחשבותינו לחשוב בדרך זו האמיתית, הנה
גלוי לפנינו כי עיקר הלימוד בלימודי קודש
איננו לימוד הידיעות, אלא לימוד ההשקפה,
לימוד יראת שמים ועבודת ה' ולזה יש שיטה

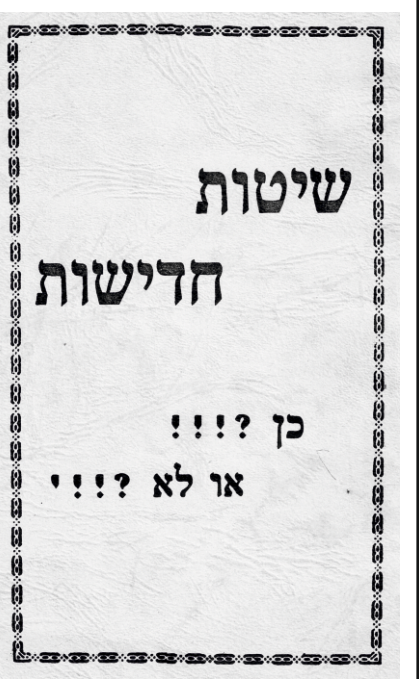
אחרת לגמרי. ידענו זאת זה מכבר, אבל
צריכים גם אנו ללמוד לדעת כי השיטה
האחרת היא היא השיטה אשר זינחום בדור
הזה, היא השיטה אשר למדו בה אבותינו
ואבות אבותינו, מפני שהם לימדו ללב,
התנועה בשעת הלימוד והניגון וכדומה,
בודאי יכבידו על הלימוד, כי המה שייכים
להרגש ולא לשכל. לעומת זה משתמשים
עכשיו בכתיבה, לפרש בכתב את העקרונות
של הענין שלומדים, וכן המורה כותב על
הלוח, זה מקיל בודאי את ריכוז המחשבה
השכלית, וילמד הידיעות במהירות יותר,
אבל בלי הרגש. מה שאין כן התנועה וניגון
מפתחים את ההרגש ומוסיפים מתיקות
וחביבות.

* * *

קריאה קודש מרבני בני-ברק שליט"א

"מכל משמר נצור לבך כי ממנו תוצאות
חיים".

כל אבריו של האדם נחוצים ועושים אותו
לאדם שלם, וכאשר אחד מהם מתקלקל
נהפך האדם לבעל מום, אבל עדיין הוא אדם,
אבל כאשר מתקלקל אבר שהנשמה תלויה
בו הרי חדל מלהיות אדם. כן הוא הדבר
במצוות ובחיובים שנצטוו והוזהרו האברים,
יש מהם שתלוי בהם שלמות הנפש שלא יהי'
בעל מום, אבל יש מהם שכל חיות נפש
האדם הישראלי תלויה בהם. וע"ז נאמר מכל
משמר נצור לבך, וכאשר הוזהרנו ולא תתורו
אחרי לבבכם, ופירש הרמב"ם מצוה זו
כלומר לא ימשך כל אחד מכם אחר דעתו
הקצרה וידמה שמחשבתו משגת האמת,
ועוד ביאר הרמב"ם דיני המצוה "ולא ע"ז
בלבד הוא שאסור להפנות אחריה במחשבה

בגליון הקודם הובא מאמר נפלא מחוברת זו שפורסמה
בשנת תשמ"ו. בשלש העמודים דלהלן נביא את דברי גדולי
הרבנים זצ"ל ולהבחילי"ח שליט"א וכן מאמרים נוספים
מהרב יוסף אברהם וולף זצ"ל מנהל סמינר בית יעקב ב"ב,
והרב שמואל קרלוב זצ"ל מנהל סמינר אור החיים בב"ב,
ועוד, שפורסמו באותה חוברת.

אלא כל מחשבה שהוא גורם לו לאדם לעקור
עיקר מעיקרי התורה מוזהרין אנו שלא
להעלותה על לבנו ולא נסיח דעתנו לכך
ונחשוב ונמשך אחר הרהור הלב. מפני
שדעתו של אדם קצרה ולא כל הדעות יכולין
להשיג האמת על בוריו ואם ימשך כל אדם
אחר מחשבות לבו, נמצא מחריב את העולם
לפי קוצר דעתו". ע"כ לשון הרמב"ם.

עיקרי התורה כוללים את המבט
וההתייחסות לכל העולם הזה, וחיי האדם,
ותכלית חייו ומעשיו בעולם הזה. הרי שכל
הדברים שנאמרים ונכתבים בעניינים אלו ע"י
מינים, דהיינו אלו שדעותיהם מבוססים ע"י
דעתם הקצרה בלי דעת האמת שנמסר לנו
במעמד הר סיני, הרי הם לכל הפחות
מעורבים בדברים שהוזהרנו עליהם ולא
תתורו.

כל זה הוא אפילו בדברים שאינם נוגעים
ישירות לעיקרי התורה, אבל כל מה שנוגע
יותר לקביעת עצם האדם, מחשבתו וחינוכו,
הרי בדברים האלו מה שהם רואים בהם
תיקון העולם, התורה קוראת לזה השחתת
עולם, הרי הלא תתורו כאן חמור ביותר.

מדברי הרב י. אברהם וולף זצ"ל

(מתוך אגרותיו)

רבים מושגים כגון שקוף ואטום, דליק ולא דליק, מרובע ועגול - יש רק ללמד כטפל, ולא כעיקר. כאשר הילדה מוסרת לאמה את חוויות הגן, ייכנסו בפיה מדרשים והלכות, מעשי צדיקים ושמותיהם, ורק דרך אגב יבחינו ההורים בזה ששמעה גם כן על צבעים וצורות שונות. הגנת צריכה לשמור על הפרופורציה הנכונה.

אחרון אחרון חביב: הגן עיקרו חינוך לתורה ומדות טובות בין אדם למקום ולחברו, והידיעות הן נושא צדדי. וזאת אחת הנקודות שבהן משרד החינוך טועה. והוא טועה בזה גם לגבי בית הספר ולא לגבי הגן בלבד.

אם גם נכון שיש מן הגן ועד הסמינר ללמד לימודי חול על טהרת הקודש, ולהעלות את לימודי חול בכיוון לקדושה, אבל חס וחלילה להוריד את הקדושה לחולין, שמא תאמר וכי למורות, גננות, אמהות, אחיות, דודות חרדיות דרושה אזהרה זו? דרושה היא! מכיון שמוטל על צבור גדול של אנשים ונשים חוש האיבחון. וזאת טכניקה עדינה וקשה שתימסר בידי כל אחת ואחת. מכאן האזהרה.

סיכומו של דבר:

סור מרע, מהשפעת משרד החינוך בושינגטון, ועשה טוב, פקח עיניך. וראה מה נאה ומה יאה תינוק של בית-דברך. ברוך שבחר בהם ובמשנתם.

הצעות משרד החינוך טעונות תמיד בדיקה והכוונה, הואיל וכל השקפת העולם מנוגדת לקו שלנו, וההבדל ההשקפתי משפיע גם על ההצעות המעשיות, ולפעמים נחוצה התעמקות לגלות, שהצעה מסויימת יסודה בהשקפה מנוגדת. עפ"י רוב מחברי ההצעה אינם מעלים על הדעת, שהצעה שלהם מעורה בהשקפת עולם שלהם, הואיל והם "מן הבוקר עד הערב ברוח כפירתם יהלכו" (אגרות חזו"א ח"א צ"ז). אין לערב קודש וחול. אין לדבר על חומר דליק ולא דליק לא בחנוכה ולא בל"ג בעומר. על חנוכה, קדושת החשמונאים, מסירות נפש על קידוש ה', נס פך השמן, צריך לדבר באותו אופן כמו שדברו בכל הדורות. ואין לפגוע בקדושת הצדיקים והנסים, ע"י שמערבבין כאן פיזיקה.

וכן אין להזכיר עניינים צדדיים כשמדובר על שבת קודש. לא על החומר של המפה, ולא על הגודל של הפמוטים, ולא על טחנת קמח וכו'. אלא רק על קדושת השבת, על איסורי מלאכה ומוקצה, על קידוש ועל נס המן וכו'.

ילדים לומדים מושגים. אין צורך להדגיש את המלה 'מושגים'. אנחנו מלמדים מונחים כגון: חציצה לנטילת ידים, מוקצה, תפלה, איסור לשון הרע, קדושה, ספר תורה, מזוזה, ציצית, תפילין, מצה, שופר, לשון הרע, ברכה, ברכת המזון, משיח, קדושת בית המקדש, ספר קדוש וספר חול, ראש חודש ועוד רבים ועוד

והקורא או שומע את דבריהם מסתכן להיות הוא עצמו ממחריבי עולם.

היציא מזה האיסור לקרוא בספרי מינים הוא חמור עוד יותר כשמדובר בספרי חינוך למיניהם וכל מי שנכשל בזה עליו לחשוך את עצמו ולבדוק את דרכיו בנוגע לחינוך האם הם מתאימים לדעת התורה, וכפי שנמסר לנו דרכי החינוך מדור דור עד למשה מסיני.

לכן נחזיק טובה לאלו המתעסקים בשמירת וחיזוק דרכי החינוך לבלתי סור מהדרך המסורה בכדי שחינוך דורותינו יהי טהור, ועי"ז נזכה להקים דורות ישרים.

ניסים קרליץ

ב"ה. הנה דברים אלה אין צריכים שום חיזוק, היות הם יסוד היסודות של חינוך הכשר והטהור - להתרחק מכל דבר שעלול לבסוף להזיק ולפגום ח"ו נפש הילד הטהור והשיפוט בזה ניתן ביד תלמידי חכמים ויראי אלקים באמת שברוח התורה והטהרה שעליהם מרגישים מה לקרב ומה לרחק - ובכן אנחנו מחזיקים טובה להרוצים להתעסק בשמירת דרכי החינוך - וכמובן הכל בדרכי נועם וקירוב לבבות.

ע"ז בעה"ח מצפה לרחמי ה'

שמואל וואזנר

ראב"ד ור"מ זכרון מאיר

עש"ק כי תשא תשמ"ו לפ"ק.

מתוך מכתבה של מרת שרה שנירר ע"ה מייסדת תנועת "בית-יעקב" - לארץ ישראל

אלול תרצ"ד.

...מהי בעצם מטרת בתי הספר של "בית יעקב"? יודעת אני כי הענין הזה ידוע לכם למדי, בכל זאת הנני פונה אליכם, אחי ואחיותי בארץ-הקודש, אשר בידכם נתון גורל הדור הבא בישראל.

דעו נא, כי אין בתי-הספר של "בית יעקב" שואפים להקנות לתלמידות הרבה ידיעות, כי אם הרבה רוח, הרבה התלהבות לקיום המצוות והרבה מידות טובות.

שאיפת בתי-הספר של "בית-יעקב" היא, לחרות בחותם-ברזל על לבות בנות-ישראל אהבה ויראה לבורא העולם, למצוותיו, לעבר היהודי הגדול, לאבות ולאמהות הקדושים, לתנאים והאמוראים, לגאונים והצדיקים מכל הדורות ולכל האנשים והנשים מישראל אשר מסרו את נפשם על קידוש השם.

שהן תהיינה חדורות בהכרה, כי אין בתי-ישראל אלא זו שמקיימת בקפדנות את כל המצוות.

שהן תדענה לעבוד את השם יתברך בכל כוחן, בכל נשימת אפן, שהתודעה הזאת תהא כה מושרשת בהן, עד שלא תשלוט בהן שום רוח זרה ושום השפעה אחרת. שהן תדענה, כי בנות הן לעם אשר קיומו אינו מבוסס על אדמה וארץ, כי אם רק על תורתנו הקדושה, התורה אשר בזכותה נעשינו לעם. ורק מפני שלא שמרנו את מצוותיה גלינו מארצינו...

הבה נקוה כי לא יארך עוד הזמן וכל העמים יקראו בקול אחד: "בית יעקב, לכו ונלכה באור ה'!"

שרה שנירר

מאמר מאת הרב ש. קרלבר שליט"א

היא, להנחיל את כל התורה כולה, אבל בלי משקלה! יכולים לדבר על שבת, אבל מבלי לתת לה עוצמת משקל סקילה, וכן יכולים ללמד ספורי המקרא ולעקור באמצעותם את כל התורה כולה. כי כולה נהפכת לספור דברים בעלמא.

סיוע למגמה זדונית זאת, היא הפיכת התורה הקדושה למקור להיסטוריה. למקור בלשני ודקדוקי, למקור גאוגרפי, למקור פסיכולוגי, למקור מדעי הטבע וכו' וכו',

הדרך בדוקה ומנוסה. הופכים את התורה לשפחה למדעי פלוני אלמוני, והלוואי ותהיה כהנת כפונדקית. אם לא הרבה יותר גרוע, כי בהתאם למגמתם יוכיחו לבסוף, שהמדע המסויים הרבה יותר אמין ומדויק מהתורה. עפרא לפומייהו. ושוב, קיימת עקביות בשיטה זאת והיא מתמשכת עד לפרטים הקטנים ביותר, וזוחלת עד לגן הילדים ולשליביה הראשונים של ההוראה.

הדוגמאות המובאות בחוברת יעידו. אין שום פסול ללמד עיגול וריבוע, ואין שום פסול בלימוד הכחול והירוק, הגביש והנוזל, הדליק והלא דליק, וכן הלאה. הסכנות הינן אותן השתים שמנינו. **הראשון:** שהן נהפכות לשיטה חקרנית, ומבטלות בהדרגה את כל יסודות החינוך, במובן האמיתי על ידי שיוצרות את האדם העליון, המגיע בכוחות עצמו לכל מסקנה, כמפורט לעיל. **והסכנה השנייה היא:** כשהעיקר נהפך לטפל, ומושגי קודש קדשים יהפכו למשמשי שמשים של טפל שבטפלים, **כשמלמדים להבחין בין קולות שונים, ומדגימים בקולות של סוס, רכבת, שופר, צופר אמבולנס והתוף, הרי מעלו בתפקיד המנחה היהודי. כי השופר נהפך, לשמש כהבחנה, בין יללת החתול וצפירת הרכבת. שהמצה עגולה או מרובעת, אין מערער וחולק, אבל בשעה שלומדים אודותיה בערב פסח, ואז היא תתייחד בעגילותה או רבועה, הרי זו מעילה בתפקיד.**

קחו נא כל ספרי המשכילים שלפני שני דורות, שהוציאו לאור ספרים אין ספור, המתייחסים להוצאת גינזי הראשונים. וראה פלא, עשרות עשרות דפים מוקדשים, לארץ מולדתו של המחבר, תאריך לידה משוער ותאריך פטירה, סגנונו, חבריו, רבותיו, תלמידיו, מטבעות לשון חדשות מלים לועזיות, ועוד ועוד מחקרים וגילויים לאין מספר, ואדהכי והכי אין זכר ואין ענין בגוף תוכן הספר והתורה שבו. קליפה אכל, ותוכו זרק. מחנכינו מזהירים לבל יכשלו. ויהי נועם ד' עליכם, שלא נכשל ולא נכלם בזה ובבא, ויצא דבר מתוקן מתחת ידינו.

ש. קרלבר

שבונים את כל מערכת הלמידה על יסודות אלו. ונביא רק דוגמה קטנה, שממבט ראשון אין לה כל קשר להנ"ל. רק ממבט שני ניווכח שטמונה עיקביות ברורה, בשנוי זה או אחר. למשל, במערכת החינוך העכשווית, נמחק כל ענין הלמידה בעל פה, של איזה חומר שיהיה, אין זה מקרה, אלא כוונה ברורה ותואמת לעקרונות הכפירה הנוהגת היום. **או,** אין לקרוא למורה בגוף שלישי. **או,** בית הספר הפתוח. **או** שילוב ההורים במערכת הלמודים, דבר הנראה כל כך תמים וכל כך סוציאלי ומקדם את מעשה החינוך, אבל ביסוד הדברים אינו אלא מגמת, לנתוך את מערכת המסורת והסמכות של בית ההורים, ולשתול מערכת סגידה להווה, תוך כדי הורדת ערכי העבר. כל חידוש בטכניקה, יזכה להתייחסות וחשיבות מעל ומעבר לערכו הסגולי, משום שרק הוא, יאמת את שיטת העבודה הזרה הזאת. לכן אלילי הליוון, המחשב, הוידאו וכו' וכו' יזכו להערצה וחשיבות מעל לכל פרופורציה.

ההשיטה בתור יחידה שלימה משוקצת ומתועבת - **אינה צריכה לאזהרה!** הסכנה נמצאת אמנם בפרטי פרטיה. כפי שכבר אמרנו, עקביות שיטתם יורדת לכל פרטי המעשה החינוכי וההוראתי וברור שבקצוות השונות, לא בולט ולא נראה, שהכל מוביל למטרה אחת פסולה. בקצוות המעשים הקטנים, הדברים נראים, דווקא, נחמדים ואפילו כמחנכים ומקדמים. ממבט ראשון אין שום פסול כשהגננת יושבת יחד עם הילדים על הרצפה כדי לשחק איתם, ואין שום פסול שהאמא רוקדת במעגל וכולם מוחים לה כפים, או שקוראים לגננת 'רחל' ולא 'הגננת רחל', וכשפונים אל המורה בגוף שני.

* * *

התורה נתנה לנו, לא רק את מצוות ה', אלא גם את משקל המצוות ערכם וחשיבותם. לעולם **לא** היינו יודעים חשיבותה וערכה של השבת, אם לא היתה התורה מחייבת בסקילה את מחלליה. **לא** היינו יודעים חומרת לאו, אלמלא מלקות וקרנן חטאת ואשם. וכן כל המצוות ואזהרותיהן. **לא** היינו יודעים משקלם של מדות, אלמלא מעשי אבותינו ואמותינו המלמדים אותנו ערכם ומשקלם של חסד, כפי שמצטייר מאברהם אבינו; או, אי הלבנת פנים מתמר, או, מעילה מעכן. וכן כל אגדה ואגדה בש"ס ובמדרשים, עד למעשי הצדיקים שבונים כולם את מערכת סולם משקלם של מדות, ערכם וקדושתם.

אחת מדרכי השבירה של הכופרים בתורה,

תפקיד המורה, הוא, לא פחות, במניעת השליה, כמו בעידוד החיוב. וגם שניהם, קבועים ועומדים ממעמד הר סיני. והמורה משמש בהחלט כחוליא המחברת את הדור הבא, אל שרשרת אומה זו, ממתן תורה עד ימינו אנו, ובנינו אחרינו. אמונתנו, שרק זו היא האמת וכל זולת זה שוא נתעה.

יסוד עבודתנו הוא, לקשור את בנינו אל עברנו, שהוא הוא, ההווה שלנו.

כל משאת נפשנו, לגדל ילדים, שיהיו ילדי החזון איש, בני ילדי החפץ חיים, בני ילדי הגאון מוילנה, בני הרמ"א, בני השלחן ערוך, בני הרא"ש, הרי"ף, חז"ל נביאי ישראל ומשה רבינו. החוט הזה לא ניתק ולא ינתק. וכמה שנהיה חלשים בתורה ויר"ש, אבל עוגן אמת לנו, כולנו עוגנים באותה שרשרת, ומגדלים בנים שכל משאת פניהם, הוא, להיות ילדי גדולי ישראל שבדורנו. ועל זה תפארנו בעולם הזה ובעולם הבא.

יסוד עבודתם של מפירי ברית, היא, בדיוק הפוכה. כל דור מפוקח ומפותח מקודמו. המחנך שובר מוסכמות רבותיו, ומבטל אותם, כשם שרבו עשה עם תורת רבו. לעולם יעריצו את המורד בקודמיו. לעולם ישבחו את המחדש באמצעות פסילה. את הבונה באמצעות הרס נחלת רבותיו. יעודדו את הגילוי כערך עליון, ויכנו את כל משאביהם, להקנות את המרד היצרני, שבעיניהם - יוצר! ולאמתו של דבר אינו אלא אלא זורע תוהו ובוהו בערכים, במבנה האישיות, בנפש ובמוסר המקבל. ויעידו הפירות על יוצריהם. ככל שמעמיקה גישת העצמאיות בעבודת התפתחות הילד, כן נוצר מפותח יותר מבחינה מאטריאליסטית, ומתוסבך יותר מבחינה אישית, נפשית ומוסרית. ולא נשאר להם ברירה, מלהפוך את המטריאליזם לאילול, על מנת לחפות על כשלון טוטלי בעיצוב האישיות.

ולכן גם לא נראה באופק התפכחות ותיקון. מאחר שהציבו את פרי שיטתם כאידיאל "עידן הטכנולוגי", הבז ומבטל ערכים, שאינם רלוונטיים לאותו אידיאל.

כל מערכת ההוראה שלהם, בנויה על כך, שהילד ילמד מן הניסיון והנסיון האישי. שהילד יאמת רק את אשר אימת בשכלו הוא, יהיה קטן וצעיר אשר יהיה, לא יהיה כפוף לתכתיב המורה וההורה. יחייב אותו רק השכנוע ולא הגזירה. תמחק מצקלונו של המורה, החובה האבסולוטית והשליה האבסולוטית. כי את ה"כן" וה"לא", - הילד יקבע בעצמו. לפי התפתחות נפשו ושכלו. עפ"ל. **ושוב, התוצרת מעידה על יוצרו.**

וקיימת עיקביות סמויה בשיטה זו, עד

קוראים כותבים

לכבוד גיליון הנפלא "קול החינוך".
לפניכם מאמר עבור גיליון ה-100.

"בעקבות משיחא חוצפא יסגא ויוקר יאמיר, הגפן תתן פריה והיין ביוקר ומלכות תהפך למינות ואין תוכחת, בית ועד יהיה לזנות והגליל יחרב והגבלן ישום ואנשי הגבול יסובבו מעיר לעיר ולא יחוננו, וחכמת סופרים תסרח ויראי חטא ימאסו והאמת תהא נעדרת, נערים פני זקנים ילבינו, זקנים יעמדו מפני קטנים, בן מנוול אב בת קמה באמה כלה בחמותה אויבי איש אנשי ביתו, פני הדור כפני הכלב, הבן אינו מתבייש מאביו, ועל מי יש לנו להשען על אבינו שבשמים". (סוף סוטה)

בזמן שכזה עלינו לעמוד על תפקידו של אב ומחנך בעת הזו. היא נקדש מלחמה במסכת העירובין הקלוקלת הזו, האם ישנה דרך בכלל או שעלינו להרים ידיים, נעמוד לרגעים על הבעיות החינוכיות שמהם אנו מזהרים בעקבתא דמשיחא, ננסה לחדור לשרשם, ואי"ה גם למצוא פתרון כפי השגתנו ובדרך המסורה.

במדרש רבה (שיר השירים פ"ב לג): אמר ר' עזריה כי הנה הסתיו עבר, זו מלכות כותים שמסיתה את העולם ומטעת אותו בכזביה האין מה דאת אמרת (דברים י"ג) כי יסיתך אחיך בן אמך". מצינו א"כ שאותה מלכות שתהפך למינות, תנסה אף תצליח להשפיע על העולם כולו. וצריך הסבר א"כ במה היא מלכות. אם מלכות היא וכוחה הוא בכפיה למה צריכה היא להסית אה העולם, אדרבה, שתלחם. שתראה את כוחה, היוונים והרומאים כפו את התרבות שלהם, למה אותה מלכות כותים אלמונית אינה מסוגלת לכך?

וגם יש להבין לשם מה כפל התנא את דבריו, בתחילה חזה את ריבוי החוצפה, ולאחר מכן הוא הרחיב עוד האם לא די בכלל של חוצפא יסגא?

וחשבתי לבאר עפ"י כמה יסודות שחלקם נמצאים בקובץ מאמרים להגאון רבי אלחנן ווסרמן זצוק"ל.

בתקופתנו אנו עדים לתופעה משונה, יש כאלו שמכנים את התופעה "תסמונת שטוקהולם", וזאת ע"ש מעשה שהיה בעיר שטוקהולם כשחוטפים חטפו מספר אנשים, ולאחר ששוחררו החטופים דרשו הם בשלום שוביהם.

הנמשל הוא לאותם מנהלי מוסדות אשר מוכרחים ע"י ה"מחוז החרדי" לאי אילו דברים. ולאחר תקופה הם מצטרפים למחול השדים בצורה פעילה, לתופעה זו ישנו הסבר מורכב, המבואר בדברי המדרש רבה לדליל.

כל אדם באשר הוא, אינו אוהב להרגיש פושע, זה נתון! השיטה לכפות דעה על בן אדם היא רק על ידי שימוש בכח, כאשר נכפה אדם למעשה מסויים, רגשותיו לא יניחו לו שלא להתחבר לפעולותיו, או כהגדרת ספר החינוך (מצוה ט"ז) "אחרי הפעולות נמשכים הלבבות". אין שום אופציה אחרת לשכנע אדם בדבר שאינו חושב כמותו, ואותו תסמין של "אופטימיות מחוייבת" גורם לכך שעליו לחוש שהוא במצב

טוב גם אם הוא שבו, הוא מוכרח להשתכנע שהשובים באו להיטיב עמו, שאם לא כן הרי הוא אומלל, זהו א"כ עוד מנגנון נפלא שטבע בנו בורא העולם, כדי שנוכל להתמודד מול מצבים קשים.

*

בתקופה של לפני ביאת משיח צדקנו בב"א. החוצפא יסגא. פי' המילה "יסגא" הוא לא "יתרבה", הפירוש הוא "יגדל", דהיינו, יגיע מצב שבכדי להיות חשוב בעיני הבריות יצטרכו להיות חצוף, אם בעבר גדול היה בתורה ומידות, בדור הזה החשוב הוא החצוף, עז הפנים הוא גם המכובד. ולא כלפי חוץ בלבד אלא שבתוך הלב אליו תהיה ההערכה, את הסיבה לזה שכך יקרה אנחנו מוצאים במשנה ובמדרש הנזכרים.

כתוב שהמלכות היא זו שתטעה בכזביה. שאלנו אם מלכות היא למה לה להסית? התשובה היא כנ"ל, הדרך היחידה לשכנע בשקר גס היא הכפיה! בלי זה אין עם מי ועל מה לדבר.

וכיצד כופים בעידן הדמוקרטיה?

"היוקר יאמיר" - זו הדרך של המלכות להשתיל את טלפיה בחדרים. דברי התנא א"כ מבוארים כמין חומר: בעקבות משיחא חוצפא יסגא, איך? ע"י זה ש"היוקר יאמיר הגפן תתן פריה והיין ביוקר". לא יהיה אפשרות להסתדר בלי כסף. תשאלו את המנהלים.

שמעתם פעם את מילת הקסם ת-ק-צ-י-ב-י-ם?...

ומלכות תהפך למינות, השלטונות ינצלו את המצב הביש, ויצינו תקציב תמורת הכנסת לימודי חול, ואין תוכחה, אין מי שיוכיח, כי מי שרק ינסה לומר מילה מיד יצטרך להשיב תשובה על הקושיא "וכסף מנלן? ועי"ז בית ועד יהיה לזנות, דהיינו "הפקרות"! הגדרה שאין מתאימה ממנה למה שמתחולל מול עינינו הכלות.

*

אבל למרות הכל הפתרון הוא פשוט, למרות שהוא קשה לביצוע. עלינו להפסיק להיכנע לממשלה. את המצב הזה אי אפשר להמשיך, לא ייתכן שיכפו עלינו להכניס רעיונות עוועים של רוח לאומנית ומעוותת בבית ספרינו, ואם אלו וכיוצא בהן מותנים בתקציבים, אז עלינו לוותר עליהם. התורה הייתה קיימת לפנינו ותישאר גם אחריהם.

שומה עלינו לזכור שעל טיפול רפואי נוציא כל סכום עבור ילדינו, ולמה שעל חינוכם לא נוציא את הסכום הזה, האם הוא פחות חשוב? חז"ל לימדונו שגדול המחטיו יותר מן ההורגו, וביאור הדברים על דרך הפשט הוא, שחטא הוא חמור ממוות, וישאל השואל, בשלמא לאו שיש בו כרת או מיתת בי"ד, אבל סתם לאו שיש בו מלקות, למה חמור הוא מן הרוצח? והתשובה לדבר, שכל החטאה ולו הקטנה ביותר פוגמת בנפש, וכל פגם בנפש פוגע בכל הדורות שאחריו, הרוצח רצח וזהו. המחטיא הרס חינוך לדורות!

ובדור יתום שכזה, ישנו את "קול החינוך", יש תוכחת, אך חכמת סופרים תסרח. אנשים משוחדים בכפיה, הם אינם רוצים לשמוע את האמת הנעדרת, אך מהרה לציון יבוא גואל, ויאמר לצרותינו די.

1.1

על אחריותנו הנכבדה והגורלית לעתיד הדורות

מאת הרה"ח רבי אברהם יוסף לייזרזון שליט"א יו"ר החינוך העצמאי בארץ ישראל

הדברים במילואם פורסמו בעיתון "המודיע" בעש"ק חזון ובעש"ק שופטים תשע"ז וראויים הדברים למי שאמרם.

בעידן של טשטוש ומבוכה מוצאים אנו לנכון לפרסם קטעים נבחרים מתוך שני נאומים חינוכיים אקטואליים שנשא לאחרונה בעומדו בעוז ובתוקף על משמר החינוך הטהור, בכנסי חינוך של עובדי ההוראה במערכת החינוך העצמאי, לקראת פתיחת שנת הלימודים החדשה.

וכו' כי כלל ישראל אומר להקב"ה איך נרעה את הצאן בגלות בין שבעים זאבים בצהריים, שהיא שעה קשה לצאן, ועל כך משיב הקב"ה צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים", התבונני בדרכי אבותיך הראשונים לכו בדרכיהם ותינצלי מן המזיקים, להתאמץ בכל כוחותינו להמשיך, כפי שאמרנו, במסורת החינוך העתיקה של אבותינו ולציית לקול רבותינו, רק אז נוכל למלא בס"ד את המוטל עלינו בחינוך הדור העתיד על טהרת הקודש, להבטיח כראוי וכיאות את עתיד הדור, להנצל מן המזיקים והמפגעים האנטי רוחניים ונזכה לראות במהרה בנחמת ציון וירושלים ובבנין בית מקדשנו ותפארתנו.

מתוך דברים בכנס מורות בית יעקב,

"אין מבטלין תשב"ר אפילו לבנין בית המקדש"

כיום בעידן של שבעא דנחמתא, עלינו להתבונן ולהתעמק בחובה המוטלת עלינו כמופקדים של ההשגחה העליונה על חינוך מאה אלף ילדי ישראל, במיוחד בתקופה זו, שהיא לפעול ולעשות, כדי להרבות שכינה בישראל ולהחשיפה, ומה הוא תפקידנו כמלמדי תינוקות של בית רבן המכונים בחז"ל כ"מצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד ואחריותנו הגורלית המיוחדת בקירוב הגאולה והשכינה בישראל. ידועים דברי המדרש: "בוא וראה כמה חביבין תשב"ר בפני הקב"ה, גלו סנהדרין ולא גלתה שכינה עמהם, גלו משמרות כהונה ולא גלתה שכינה עמהם, וכיון שגלו תשב"ר גלתה שכינה עמהם שנאמר עולליה הלכו שבי לפני צר ויצא מבת ציון כל הדרה, ואין הדרה אלא הקב"ה שנאמר הוד והדר לבושו". דברי חז"ל אלו ממחישים לנו את גדלותם, זכותם כמו גם כובד אחריותם ושגב תפקידם של מלמדים ומחנכים שהם מוסרי התורה ומנחילי מורשת סיני מדור לדור, לא לבטל תורה של תשב"ר שאין בהם חטא, שאין מבטלין תשב"ר אפי' לבנין בית המקדש.

אגב, כשאנו מדברים עם מלמדים על ענין למוד התורה והרבצתה והנחלתה לצעירי הצאן, אני נזכר גם בהקשר לכך בדברי המאירי הכותב על דברי חז"ל שחזקיהו המלך נעץ חרב בבית המדרש ואמר כל מי שאינו עוסק בתורה יידקר בחרב, כי הכוונה לחרב שהיה חגור במתנו כדרכם של מלכי יהודה וישראל והיה מיועד למלחמה עם הגויים כאשר סנחריב מלך אשור יצא לקראתו במלחמה, עם חרב זה לא היה צריך להלחם כי מן השמיים נלחמו על אויביו שמתו בעצמם ללא קרב, הודות לחרב זה הנעוץ בבתי כנסיות ובבתי מדרשות.

זאת אנו חייבים לשנן לעצמנו גם בימינו ובתקופתנו לנוכח הסתערותם של שונאי התורה ורודפיה, כי אך ורק העסק בתורה, רק החרב הנעוץ בבתי כנסיות ובבתי מדרשות הוא ההגנה והאבטחה הגדולה ביותר מפני כל צר ואויב, וכשמתוועדים בימים אלו - ימי הנחמה על חורבן הבית. נזכרים אנו בדברי חז"ל "לא חרבה ירושלים אלא משום שביטלו בה תשב"ר" עד כדי כך שאין מבטלין תשב"ר אפילו לבנין בית המקדש, כי כנראה שתורתם של תינוקות של בית רבן חשובה ונשגבה מבנין בית המקדש.

ולאחר שאנו מודעים לדברי חכמינו על התפקיד הנשגב שההשגחה העליונה הטילה על כולנו בחינוך תשב"ר, ולאור כל הדברים שהעלנו הבה נתבונן יחד לאיזה תורה מדובר, לאיזה תורה הקב"ה יושב ומצפה לשמוע מפיהם של ילדי ישראל? המושפעת מרוחות הרחוב, המהולה בתערובת

המורות המחנכות רבבות ונפשות ונשמות טהורות, חייבות להפנים כי הקב"ה הפקיד בידן רבבות בנות ישראל, כדי לשמור עליהן כבבת עין מכל פגעי התקופה והרחוב המאיימים לכלות חלילה כל חלקה טובה ולהרחיקם מכל הרוחות הרעות המנשבות בחוצותנו, כפי שחז"ל אומרים על הפסוק "וה' פקד את שרה", פקד, לשון פיקדון, הקב"ה מסר אותם לפיקדון בידי כל אותם נשים צדקניות הנושאות באחריות כבדה לגורלם ולעתידם, ועל המחנכות לשמר את היחודיות והבדידות הרוחנית שלנו כנאמר בפרשת בלק: "הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב", כי הבדידות שלנו מקור עוצמתנו וייחודנו והיא המעניקה לנו בכל הדורות את הכח והחוסן לעמוד איתנים וחזקים בכל המצבים.

אני סבור שאך למותר להתעכב בכנס חשוב זה על הנסיונות הרוחניות והסכנות האנטי-מוסריות המרחפות כיום על דורנו ובמיוחד על החינוך החרדי, ההולכות ומחריפות מתקופה לתקופה ושעלינו להתמודד איתם בכל העוז והתוקף. נער הייתי גם זקנתי במערכת החינוך העצמאי וברור כי בניגוד לשנים עברו מה שקשור להתייחסות של השלטונות לחינוך שלנו, חלה החמרה והדרדרות משמעותית, נכון אמנם שמאז ומתמיד סבלנו מצרות עין על התעצמות והתרחבות החינוך החרדי, תדיר חששו החילוניים "פן ירבה" בכל השנים ניסו להצר את צעדינו, אך לא היתה בהם העזות להתערב בנושאים ובתכנים לימודיים, בתחום קדוש זה היתה לנו פחות או יותר אוטונומיה ועצמאות כי הם חששו לפרוץ גדרים מוסכמים שהיו ביסוד החינוך העצמאי על מתן עצמאות מוחלטת לחינוך התורתי, אך בשנים האחרונות כאשר החינוך התורתי לכל שלביו הולך ומתפתח בס"ד בממדים עצומים, בעקבות הקמת שכונות וקריות חרדיות בכל קצוי הארץ גם במקומות מרוחקים ונידחים, עקב מצוקת הדיור החרפה, **נפל פחד החרדים עליהם והם נוקטים בטקטיקה חדשה של נסיונות בלתי פוסקים, באמצעים ובדרכים שונים של התערבות בנשמת החינוך שלנו, ובהם פיתויים של טובות הנאה.**

השבת קראנו בפרשת פנחס, משה רבנו אומר להקב"ה "יפקוד ה' אלוקי הרוחות לכל בשר איש על העדה וכו' ולא תהיה עדת ד' כצאן אשר אין להם רועה", שמעתי על כך הסבר מאחד הגדולים, כי רועה המנהיג את צאנו ומפטם אותם, אינו דורש את טובת הצאן, כי אם את טובתו הוא, וכוונתו היא להפיק יותר רווח מכך, יותר צמר וחלב וכו', במילה הזו "אשר אין להם רועה" מבקשת התורה להדגיש כי משה רבינו ביקש מהקב"ה מנהיג על העדה שלא יהיה כאותו רועה שמתכוון להנאתו, רק מנהיג שכל מטרתו ומגמתו היא לטובת צאן מרעיתו וזה ההדגשה "אשר אין להם רועה".

על המנהלות והמחנכות לדעת ולזכור תמיד כי עליהם לראות בתפקיד החינוכי שלהם אך ורק את טובת צאן מרעיתם ולדאוג לעתידם, לפקוח עין עליהם בכל ימות השנה כולל גם בתקופת החופש ולהצילם מתחלואי ופגעי התקופה לשמר אותם בתוך תיבות ההצלחה הרוחניות שהם בתי ספר שלנו, ולשמש בכל אורחותיהם והליכותיהם בבין אדם למקום ובין אדם לחברו כדוגמא אישית לתלמידות שהוא החינוך העקיף המועיל והיעיל ביותר.

בימינו עם התגברות הנסיונות הרוחניים, אין לנו דרך הצלה ומילוט אך ורק להיאחז בדרכי אבותינו דור אחר דור, כדברי חז"ל על הפסוק בשיר השירים "הגידה לי את שאהבה נפשי, איכה תרעה איכה תרביץ בצהריים

הגליון מעורר לבקשת רחמים

אל כבוד מצדיקי הרבים ככוכבים מו"ל הגליון הנכבד והחשוב "קול החינוך" מי אני ומה חיי כי אפצה פי קולמוסי לפתוח בשבח אנשי חיל אנשי ה' בדור עקבתא דמשיחא אשר פסו אמונים מבני אדם, ומעטים הם העומדים על המשמר בפרט בנושאים אלו אשר שורש האומה ועתידי עם ישראל תלוי בהם. עם כל זאת מוצא אני חובה לנפשי היות ודברי גליונכם עומדים לנגד עיני זה כמה שנים, ואני קורא אותם כל מלה, ואח"כ הולך ושופך את ליבי להקב"ה שיציל את שארית הפליטה מן הגלות המר והחשוך הזה. לכך חשבתי אולי נקודה נוספת שיש בה תועלת כלפי שמיא, שהנה יהודים רבים

קוראים את הנסיונות הגדולים והמכשולות שמעמידים רשעי ישראל להחליש את אמונתם של ילדי ישראל, והכוחות הגדולים שהם משקיעים לטמא את מוחם ולחבל בחינוכם הטהור, אז לבם מתעורר לבקש הן על דבר זה עצמו שבו תלוי הכל, והן על כלליות הגאולה, **נמצא אם כן שגם זו תועלת גדולה ויקרה מאוד לקוראים היקרים.**

ואפשר שלנגד עינינו נראה כי הגלות אך הולכת ומתגברת מיום ליום, וכך גם מצב החינוך ומצב העמידה האיתנה נגד מחריבי החינוך, אבל אמונתנו חזקה ואיתנה שאע"פ שיתמהמה עכ"ז נחכה לו בכל יום שיבוא, ואז כשהוא יגיע תראו לא רק את אלפי ילדי ישראל שניצולו מן השמד הנורא באופן ישיר מהמאמרים והפעולות הגשמיות, אלא גם את אלפי התפילות ודמעות ישראל מההתעוררות שנתעוררו לבות ישראל בכל מקום ונזדעקו בכל אופן שהוא לזעוק עוד אל המלך למען גאולתנו ופדות נפשינו בפרט ובכלל, ואין ספק כי המתפללים רבים כאשר שמעתי אני מכמה וכמה.

קשה לי להעלות על דל מחשבת הכוחות הגדולים המושקעים בעריכת וכתבת ועיצוב גליון איכותי כזה. אני מכיר קצת את העבודה, ואני מקנא מאוד מאוד בחלק היוצאים למלחמה. אין בליבי ספק כי דבר זה יקר מאוד בעיני השיל"ת בפרט בעת כזאת אשר החושך יכסה ארץ, והלוואי יהי חלקי עמכם.

רוב ברכות יחולו על ראשכם ואך טוב וחסד ירדפכם סלה, ורוב נחת דקדושה מתוך נחת והרווחה ובריות גופא ונהורא מעליא וברכות עד בלי די.

ויה"ר שיערה ה' עלינו רוח טהרה ממרום בביאת משיחינו בעגלא ובזמן קרוב ונזכה לראות יחד בישועתן של ישראל בב"א החותם בכל הכבוד והיקר
נ.א.ב. בית שמש

תכנים פסולים - חכמות חיצוניות

לכבוד מערכת קול החינוך שלום וברכה. אין בפי מילים להודות לכם על עמידתכם בפרץ, להאיר בדור חשוך שכזה אור האמת. אחר שהתגברו והתפשטו בעולם בלבולים,

המשך מעמוד הקודם

שדוחקים את הדבש, הטפל לעיקר העיקרים, שהיא התורה. ומוכן מאליו כי רק מחנך החדור ירא"ש טהורה ואמיתית ומתרחק כמטחווי קשת מכל פגעי הזמן והטכנולוגיה, המשמש דוגמא אישית לתלמידים בכל אורחות והליכות החיים יכול ומסוגל להקרין ולהשפיע על חניכיו, שיתחנכו כראוי על ברכי התורה והיראה הטהורה.

המטרה העיקרית של החינוך האמיתי עליו התחנכו דורי דורות זה להשריש בתלמידים שאיפות רוחניות להתעלות אך ורק בתורה בגמרא בהלכה בדינים ובכל דרגות הקדושה, לחנכם ולגדלם על טהרת הקודש, להשגיח ולפקוח עין על כל מעשיהם, וזאת לא רק כשהם מסתופפים בחצרות בית ה', בביה"ס, אלא גם בשעות שהם מחוץ לכתלי בית הספר,

ולסיום אני מרשה לעצמי להדגיש בפני צבור חברים וידידים אחים ושותפים לעבודת הקודש, כי את העקרונות המקודשים של החינוך הטהור שהעליתי בפניכם ינקתי וספגתי במחיצתם של גדולי ישראל שבצילם גדלתי עשרות שנים, נער הייתי גם זקנתי במערכת החינוך העצמאי ואזכרה בגעגועים ימי קדם כאשר גדולי גאוני וצדיקי הדור מכל המחנות היו מתכנסים כמעט מידי שבועיים בקביעות בבית החינוך העצמאי ברחוב אדוניהו הכהן, לישיבת ההנהלה הראשית ובראשם מרן הגרא"מ שך, הי"תיבות שלום" מסלונים וה"פני מנחם" מגור זכר צדיקים וקדושים לברכה, והיו דנים ומכריעים באחריות עמוקה ובכבוד ראש בכל הנושאים והסוגיות שעלו אז על הפרק, איזה השראה רוחנית ורושם אדיר היו מותירים ישיבות אלו על הנושאים בעול ההנהגה של המערכת ועובדיה, כלונו מתפללים ומייחלים כי עוד נזכה בעז"ה כבעבר להחזיר עטרת השולחן הגבוה ליושנה, לקבל את פניהם של גדולי הדור ומנהיגיו בשערי הבנין המנהל ומנווט את הספינה החינוכית הענקית על כמאה אלף תלמידיו ותלמידותיו, אשר יעניקו לכולנו כוח ותעצומות במילוי התפקיד הנשגב שלא תשתכח ח"ו תורה מישראל.

מתוך דברים שנשא בכנס ארצי של מורי החינוך העצמאי

שעטנז - חלילה! השאובים ממעיינות בלתי טהורים של אקדמיות ומכללות המנוגדות לרוח חכמים? על איזה "הבל פיהם של תשב"ר העולם קיים, על תורה למחצה, לשליש ולרביע, או על תורה טהורה וסולת נקיה שניתנה ללא כל שינוי וסטיה כלשהיא חלילה ממה שקיבלנו מאבותינו ורבותינו מאז ניתנה תורה בסיני מפי הגבורה,

זה לא סוד שאנו חיים כיום בתקופה קשה וחמורה מאין כמותה, בה נגזר עלינו להיאבק ולהתמודד יום עם נסיונות ומבחנים המלווים באיומים וגם בפיתויים תקציביים ובשעה גורלית זו הרי מלבד התפקיד רב האחריות בחינוך היום-יומי של התלמידים על המורים והמחנכים לגלות עירנות ולפקוח עין יחד איתנו בהנהגת המפעל הקדוש כהלויים ששמרו את משמרת ה' בבית המקדש לבל יכנסו בו זרים ולהגן בכל העוז והתוקף ובמלוא הנחישות והנחרצות על חומת החינוך עצמאותו וטהרתו, בל נסיח דעת רגע כי מאז מעמד הר סיני ירדה שנאה של עמי הארציים לתלמידי חכמים, שמקורה וסיבתה היא הקנאה וצרות העין בהתרחבותם והתעצמותם של לומדי התורה ובמיוחד הגדלים אלו תשב"ר שבלעדיהם אין תישישים ועלינו נגזר להאבק מאז ועד היום עם שרו של עשו המבקש לעקור את הכל, וזאת על ידי מילוי משימתנו הקדושה להחזיר ולהשריש יראת שמים בלבבות התלמידים שממנו פינה וממנו יתד לכל הבנין הרוחני שלהם, כפי שחכמינו ז"ל מגדירים את מלמדי התשב"ר על הפסוק, מצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד, אלו מלמדי תינוקות המוציאים מליבם חכמה בינה ודעת ומקרבים אותם לאבינו שבשמים, כי כפי שאנו מצטטים תמיד את דברי חז"ל על הפסוק בתהילים: "אשרי תמימי דרך וגו' מאויבי תחכמי כי מצוותיך היא לי", שלא עסקתי בדברים אחרים, כי התורה משולה לחבית מלאה דבש, אם נתנו לחבית רביעית מים יצאה כנגדו רביעית דבש מתוכה, כך אם הכנסת דברים אחרים בתוך ליבך יצאו דברי תורה,

ביאור הדברים לגבינו כי גם הלימודים הכלליים החיוניים הקיימים מאז במערכת החינוך העצמאי, הם הדברים האחרים וכמו המים

מעוותים את המח ופוגעים בעיקרי האמונה

לכב' המערכת הנכבדה.

ישר כח על המאמר בגליון הקודם, אודות דף הקשר בגן על בלבול המוחות של "מח עליון" ו"מח תחתון".

כמדומני שלא הודגש די הצורך, ההרס והמסר הכפריני הטמון במושג של "מח עליון" ו"מח תחתון". **הלא מושגים אלה לא באו לעולם, אלא כדי שיהיו "תחליף" למושגים של "יצר הטוב" ו"יצר הרע" שאנו מנחילים לילדינו מגיל צעיר.** כאן באים להשריש בלב הילדים הרכים שיצר הרע הוא לא "רע", מי ששומע בקול היצר הרע הוא לא "אדם רע", אלא יש לאדם שני מוחות, שווי זכויות, פעם הוא מתנהג כך ופעם כך. הלא בזה הורסים את כל החינוך עד היסוד!

חובה להתריע על דבר זה בקול גדול ולהדגיש את החורבן שממיתים על נפש הילדים הרכים.

בברכה, מ. פ. בני ברק

הכל ב"ה שיש מי שמסיר את הלוט ומגלה את השקר בכיעורו, למען ידעו לקיים 'מדבר שקר תרחק', ומהביל ומשקף את היופי החיצוני הנמשך על פני חוצות, ואפריזון אמיתי נימטייה לקול החינוך, העומד ומתריע בשער בת רבים, על כל ריע הלוך יהלוך, לחזק בדקי הבית, לנעול ולגדוד בעד כל סדק בספינה המטורפת בלב ים הסוער וגועש במים זידונים, בגלים המאיימים לשטוף רח"ל את כל העולם כולו.

והנני לסיים בעובדא כדלהלן: כאשר בעיירה קמניץ פרצו צעירים יהודים בקיעים בחומת ש"ק, וקבעו משחק כדורגל, אז הלך הגאון רבי ראובן גרוזובסקי זצ"ל ונשתטח שם, ובלבל כל העסק ונתבטל המשחק, ואז נעצר ע"י המשטרה, וכתב לו הח"ח שמקנא בו על שנתפס על הש"ק ומכ"ש מי שנתפס על כל עיקרי הדת, שבזים לו לפעמים ואכמ"ל.

כמה גדול זכותכם, וחובתכם להמשיך לעמוד בפרץ עדי נזכה שאין פרץ ואין יוצאת ואין צווחה ברחובותינו, אך ששון ושמחה בארצינו הק' בבנין ביהמ"ק בב"א.

אחד מגי אלף המעתיירים יצ"ו

בברכת כוח"ט לכל בית ישראל

ר. מ. ג. מודיעין עילית

הגדר, שלמרות ש"רובם ככולם פה יראי ה'", אך אם "אין האש בוער בקרבם", פחד הרעק"א מפני הבאות. ואכן בעוה"ר כך הווה שתוך זמן קצר לא נותר מעיר ואם בישראל פוזנא וכל עיירות גרמניה שהיו מלאים מזן אל זן בתורה ויראת שמים, כמעט מאומה! כי לא היה מי שנלחם בהשכלה הארוהה שפשטה שם והרסה את הכל.

בעניין לימוד האמונה מגיל ינקות [מה שזוממים רשעי ישראל בתואנות שונות ומשונות לעקור בגני הילדים] יש להביא דברי מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל שכתב בזה"ל: **"זמני חינוך למעשה הם כפי שקבעו חז"ל - בכל דבר ודבר. ולחנך לאמונה אין זמן התחלה. ולפעמים עוד טרם יידע הילד לדבר, צריך כבר לחנכו באמונה, ואם יש לו כבר הבנה להכיר את אביו ואת אמו, וודאי שהגיע זמנו להתחנך לאמונה"** עכ"ל (הדברים הובאו בתחילת קונטרס בעניין י"ג עיקרים שהו"ל הרב גרינברג ונדפס בספר מעיינות האמונה עמ' תרט).

לכן כמה גדול המעשה אשר אתם עושים בהוצאה לאור של גליוני "קול החינוך", שאינם מניחים לנו להרדם במשמר על הפקדון היקר שהופקד בידינו, ה"ה צאצאינו היקרים - דור ההמשך של עם ישראל - בעת שהמימסד עושה הכל להשתלט על החינוך החרדי, ולשנות מדרכי החינוך לתורה ויראת שמים טהורה. אשריכם שזכיתם להיות שופרה של היהדות, בנושא הכי חשוב ויקר בעם ישראל. יתן ה' ותוכלו להמשיך ולעמוד איתן בפרץ, להתריע בשער בת רבים לעורר ולהזעיק על כל פרצה שלא תבוא, ונקווה מאד שכולם יזכו לפקוח את עיניהם ולהבין באיזה מצב אנחנו מצויים, וידעו להזהר מליפול לפח יוקשים, ויקויים בנו הפח נשבר ואנחנו נמלטנו.

בתודה על העבר ובתפילה על העתיד.

אחד הקוראים

ישר כחכם!

לכבוד המערכת הדגולה "קול החינוך" ה"ו.

בסנהדרין דף כ' מובא, שהיו דורות שהתקיים בהם הפסוק 'שקר החן והבל היופי'. כמדומה שעל דורינו ניתן לומר במשקל הפוך, שהתקיים בעוה"ר 'חן השקר ויופי ההבל'. השקר מוצא חן בעיני העולם, ואת ההבל מייפים בכל דרך, אבל למרות

כפירות ואפיקורסות לרוב.

רציתי להעיר לגבי מה שמובאים בעלון לפעמים טענות וניסיונות להסביר למה ומה הבעיה בתכנים הזרים שמכניסים לגן.

והנה לפני כל הסבר, ישנו האיסור הפשוט של לימוד חכמות חיצוניות, ומובא האיסור בשו"ע וברמב"ם וכל הראשונים והאחרונים, ואין שום סיבה שאם מישהו לוקח חכמה חיצונית ומנסה להנחיל אותה לילדי ישראל שיהיה הדין שונה אחרי שהוא כביכול "גייר" אותה. והדבר כבר מובא במכתבי מרן החזו"א והסטייפלר זיע"א ועוד, לאסור לקבל יעוץ והכוונה ממקורות של ספרים חיצוניים. ורואים בחוש את מה שנאמר על כך שטבעו של אדם לימשך אחריהם וכל באיה לא ישובון.

חזקו ואמצו. י.א.ג. בית שמש

על החובה למחות ולהיאבק

כבוד מערכת קול החינוך.

ראשית נצטרף לאלפי הקוראים המוקירים מודים ומברכים את כל פועלכם תמיד, ובפרט בעת הגיעכם לגליון המאה, ונהיה לפה אף לרבבות אלפי ישראל אשר אינם מודעים לתועלת העצומה שבאה להם בעקבות גליונכם החשוב.

רציתי להעלות מספר נקודות חשובות אשר הציבור הרחב אינו נותן לב אליהם, והוא בשאלה המרכזית כיצד ייתכן שלכאורה רוב הציבור הקדוש והחשוב של יראי ה' בארה"ק עדיין אינו נסער זועק ונלחם על המצב הנורא השורר בתחום החינוך.

ברצוני להעתיק בזה מכתב מרנא הגרעק"א זצוק"ל לחתנו החתם סופר זצוק"ל זכותם תגן עלינו, (מכתבי רעק"א מכתב ט') וז"ל: **"מוצש"ק ה' אדר עת ק"ץ לפ"ק פוזנן. רב שלום וברכה לכבוד ידידי חביבי כנפשי חתני הרב הגאון המפורסם הצדיק מו"ה משה נ"י... מכתב קדשו הגיעני יום ה' העבר בעניין לימוד התינוקות של בית רבן. באמת השרים אין מרשיעין ותה"ל דברי נשמעים להם, אבל שטן אחד מעמינו הוא עומד ומרשיע, וכמו של רש"י בפסוק ורדו בכם שונאיכם... וחידוש בעיני שבעזה"י רובם ככולם פה יראי ה', אבל אין האש בוער בקרבם ואינם בעלי מעשה, ונשארת אני לבד ללחום מלחמת ה', ה' יגמור בעדי למען תורתינו הקדושה... עכ"ל.** הא לנו דברים מבהילים, כמה חשובה המלחמה בפורצי

מכשילים את תשב"ר

לכבוד אכבדהו ואכנהו ולא ידעתיו מגדולי מזכי הרבים בהרמת קול גדול על החינוך מדי חודש בחודשו ממצדיקי הרבים שליט"א.

קודם אברכנו לרגל הגיעו למאה ויה"ר שיקיים משארז"ל (ברכות ז.) אר"י טובה מרדות אחת בלבו של אדם יותר ממאה מלקיות שנאמר 'תחת גערה במבין מהכות כסיל מאה' ע"ש, ושמעתי לפרש דלפעמים בכדי שתגיע ההכנעה ללבו של אדם צריך לזה מאה מלקיות וז"פ 'תחת גערה במבין' מגיע ע"י 'הכות כסיל מאה' דמה שמבין החכם בגערה אחת מבין הכסיל רק ע"י מאה מכות, ומי יתן שלאחר כל הניכרין דברי אמת מאה פעמים, יאירו עיני שכלים להטות שכם אחד לחנך צאצאיו גידולי קודש נאמנים לה' ותורתו הק' בלא לרעות בשדות זרים אשר מנפש ועד בשר תכלה וכל באיה לא ישובון.

וראיתי מה שהתרעמתם (בצדק) על הרעלת המוחין בספורי "אדיסון הגאון הקטן" אשר כל דבריכם באמת ובמישור, אמנם עלינו להגיב על החילול ה' הנורא והסם שהרעילו לתינוקות של בית רבן ובחורי חמד בהביאם אפיקורסים חיים להתכבד ולהשפיע רח"ל בדברי דופי אשר אלו הצאן מה חטאו אשר בעודם באיבם מחנכים אותם "כזה ראה בעיניך וקדש" כל הכבוד שמגיע לאלו המחללי שבת ובוזים לכל קדשי ישראל, וזה התחיל בשנה שעברה בת"ת בשכונת הר נוף בירושלים, והשנה חזר שוב בת"ת בעיר בני ברק ובעוד מוסדות תורה וחסד, וכ"ז באין פוצה פה.

ומן הנכון לציין המובא בספר זכור לדוד (ספר תולדותיו של הרה"צ רבי דוד פרנקל זצ"ל, ח"ב ע' קפ"ב) אודות הביקור של אותו רשע אצל החזו"א וז"ל: "ברגע האחרון ממש יצא ר' דוד מהחדר ותיכף ומיד הגיע אותו רשע וכבר עמד להיכנס לבית החזו"א, הגר"ח קניבסקי שליט"א שעמד שם בחדר הסמוך, חדרו של הסטייפלר, ראה את ר' דוד יוצא והזדעק ואמר לו: 'דוד! אסור להסתכל בפני אדם רשע, היכנס כאן מיד' ומיהר ר' דוד ונכנס מיד פנימה, וסיים ר' דוד, זריזותו של ר' חיים שליט"א שזרזו מיד להיכנס לחדר הסמוך - עמדה לי, שלא נכשלתי בראיית פני אותו רשע", פוק חזי איך חשו בדור שלפנינו שלא להסתכל בפני רשע עד

שהיה נראה מהסיפור שהיה שם ההרגש **שמרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א** הצילו מפני האש הבווערת שח"ו ה' נכשל בראי' אסורה ומכוערת כזו, ואנן מה נענה אבתריה שהגיענו לכך שמביאים הרשעים לטמא עיני התינוקות והתלמידים, באמרם "כזה ראה בעיניך וכבד", ובראותם מורי דרכם מכבדים רשעים, איך ימאסו דרך רשע? באמרם הלא להם מגיע הכבוד הרבה יותר ממי שמדקדק במצוות וכו', אשר דבר זה מנפש ועד בשר מכלה, כמבואר בארוכה בשערי תשובה לר"י.

והנה מן הראוי היה לפרט שם הבי"ס ב"רחל בתך הקטנה" מי הוא זה שהקדיח תבשילו ברבים, והתועלת בזה היה בכפליים בין מצד המוסד שלא יניח להם שהדבר יצא מגדר שתיקה והסתר ואולי יחשבו דרכם טרם ילקח הצעד הבא לילך מדחי אל דחי, והן מצד הורי התלמידים / תלמידות שיתעוררו במה שנעשה עם גידוליהם וכ"ז שלא שומעין את זה במפורש שהאש בוערת בבית שלכם מתברכים בלבבם ברכת שלום יהיה לי מסתמא הכוונה על מוסד אחר "בני אונז געשעהט עס נישט" ואין עיתותי כעת בידי להעתיק מחז"ל וספה"ק בזה ומפרסמים את החנפים מפני חילול ה' ואין לדמות גודל התועלת כאשר נוקבים בשם ממה שמדברים ברמיזה באין מבין.

והנני חותם בברכה תחזקנה ידיכם וחלקכם בין מזכי הרבים ויהי' ה' עמכם שדבריהם היוצאים מלב טהור יגיעו ויחדרו ללבבות בני' התועים והולכים אחרי ההבל באין מי שקורא בצדק, ומקירות גליונכם זועק קול שאגת החינוך שבעו"ה נמסרנו ל'עם חילוני' (ראה תרגום יונתן עה"פ "בניכם ובנותיכם נתונים לעם אחר - לעם חילוני"), ובנינו ובנותינו הולכים אחר הבל הכסף ויהבלו את כל הקודש לנו, ויהי נועם ה' עליכם ושכרם כפול מן השמים.

בכבוד רב, קורא מירושלים
ג.ב. ב"ה זכיתי לחנך יו"ח במוסדות עצמאיים שעדיין מחנכים את הבנות להיות עקרת הבית וזה זכותם ואושרם בזה ובבא כשרואים את החינוך האיכותי וברוך א' שהבדילנו מן התועים,

נקודות למחשבה!

לכבוד עורכי הגליון הנפלא "קול החינוך"

שלום וכטו"ס

קראתי בין היתר (בגליון 99) את מאמרם המיוחד בנושא "שיטות חדשות! כן, או לא?" יישר כח.

וברשותכם רציתי להוסיף עוד בנושא. וטרם אגע בגופו של ענין אציג מספר שאלות והן:

א. מה לא טוב בשיטות הרגילות בכדי לתור אחר שיטות חדשות. וכי ההשגים לא כ"כ טובים ועכשיו טובים יותר?

ב. מי אמר שהשיטות החדשות יניבו תוצאות טובות. וכי זה מכשיר כתיבה או כלי אחר שאם לא ימצא חן בעיניו יוכל להחליפו? הרי מדובר בעניין רוחני ואם השיטה החדשה לא תצלח - הנזק הוא נצח... רחמנא ליצלן.

ג. אולי עדיף יותר לנסות לייעל את השיטות הרגילות מבלי לשנות שיטה - כמובן הכל בדרך התורה ובעצת גדולי הדור שליט"א.

נקודות למחשבה.

*

ולעצם הענין ידועים מאמרי חז"ל: א. סוף מעשה במחשבה תחילה. ב. היוצא מן הטהור טהור (בכורות ה' ע"ב). והנה צירוף מאמרים אלו מבטאים יסוד אחד ברור והוא: שכל "מטרה" היא תוצאה ישירה של הלך מחשבותיו של האדם ולכל סוף היתה התחלה. וכל אדם ומחשבותיו. וא"כ הכל תלוי בפנימיותו של כל אחד אם הוא צדיק מחשבותיו טהורות ולכן היוצא ממנו הם טובים וטהורים. ולהיפך, אוון מחשבותיו רחמנא ליצלן.

והנה הרבה מן השיטות כיום לא מוכרחים שהם מאנשים צדיקים ומי יעמוד על המשמר לבדוק הענין? ומכיון שכך, איך אפשר ללמוד מהשיטות ההם? והרי מי שאין יראתו קודמת לחכמתו אינו יכול לקבוע כללים בלימוד התורה הקדושה וענפיה - כל אחד מבין! וגם מי שיראתו קודמת לחכמתו, צריך הרבה שימוש חכמים ומסורת הדורות.

וגם אם נשמעים שיטות אלו משומר תורה ומצוות, לא יטהרו בכך. ואפי' אם יש בהם מדברים טובים. וכמ"ש הבן איש חי בספרו בכיוצא בזה (בהקדמה לפרשת בחוקותי שנה שניה). וז"ל "דהכי קיי"ל היוצא מן הטהור טהור. מה שאין כן ההולך אחר הפילוסופיה הכפרנית, כיון שהיא יוצאה מטומאה, כל חידוש שמוליד ממנה

חיקם ממתקים וכולם מחמדים והם כמים קרים על נפש עייפה.

שמח אני באופן אישי במיוחד לרגל ההוצאה לאור של גליון ה-100. וכל כך מדוע? מפני שגם אנכי הקטן, לא היה לי בעבר שמץ של מושג למהפכה המתחוללת בשדה החינוך. זרמתי עם כולם ועם הכל, כמו שרוב בני גילי מעדיפים לעשות.

סמכתי על מוסדות החינוך בהם שלחתי את בני ובנותי, ולא עלה בדעתי לבדוק בציציותיהם, בחושבי לתומי, שהכל מתנהל על צד היותר טוב, ואין הם עושים צעד ללא שאילת דעת תורה.

היה זה לפני שנים לא רבות, הזדמן לידי אחד מגליונות "קול החינוך". אודה ולא אבוש, שלא כ"כ האמנתי לכל מה שנמצא כתוב שם, למרות שבעומק ליבי הרגשתי, שיש דברים בגו, אך דחיתי את הרהורי ליבי, וכיום אני מבין שהיה זה באופן אינסטינקטיבי, כי לא חפשתי לי "בעיות" וכאבי ראש מיותרים...

מאז חלפה שנה ואולי יותר. ראיתי מפעם לפעם את "קול החינוך", הצצתי פה ושם, הבנתי שאכן ישנם פה ושם בעיות, אך תמיד העדפתי להאמין, שמדובר במקרים יוצאי דופן, ובודאי לא במוסדות החינוך אליהם אני שולח. שם - אמרתי לעצמי - הכל מאה אחוז בסדר!

עד ש... חוויתי את המהפכה על בשרי. היה זה כאשר בתי הביאה חומר מסויים שלמדה בבית הספר. הייתי המום! היה קשה לי לעכל את הדברים ולהאמין שאכן זה קרה (לא אפרט כאן את הדברים, כי לא זו מטרת מכתבי). או אז הבנתי עד כמה צודקים הזעקות של "קול החינוך".

אם לא הייתי רואה וקורא את גליונות קול החינוך לפני כן, ספק גדול אם הייתי מבחין בכך. הקריאה גם אם היתה באקראי ומעט בלבד, גרמה לי להבין כי יש לפקוח עין, ומעשי היו בהתאם, וע"כ אני מכיר לכם טובה עד בלי די.

ברצוני להוסיף, שהחידוש של גליונות קול החינוך הוא, שאין בהם שום חידוש! שהם פשוט חוזרים על הנושנות ומעוררים אותנו שלא נעשה חידושים, כי זאת התורה לא תהא מוחלפת ולא תהא תורה אחרת מאת הבוית"ש.

החתום בהערצה והערכה רבה עד מאד קורא מבני ברק

מה לתינוקות טהורים במעונות חילוניים?!

לכבוד עורכי גליון קוה"ח הע"י.

אבקש בזה מכבודכם להיות לי לפה ולזעוק על תופעה בלתי נתפסת שהופכת ר"ל לנורמה, ושאם לא נעלה אותה על סדר היום אז היא תגדל ותהפך לדבר שבשיגרה, ח"ו.

לאחרונה התודעתי לתופעה שאברכים שולחים את התינוקות בגיל 3-1 למעונות חילוניים (בית ילדים) עד השעה 4. דוגמת המעון הדת'ל' 'אמונה' של המזרחי ברמות א' ובקרית יובל, ומעון 'ויצו' בשכונת נוה יעקב (אמנם בשכונה זאת הורים החרדים ניסו למזער את הפירצה, כשעשו חדר נפרד לתינוקות החרדים בתוך המעון, וכנראה שההורים שם הבינו שיש בכך בעיה, אך התעלמו מעצם התופעה שהצוות הוא לא חרדי).

כמדומה שבעבר, בטרם השתרש הנוהג שאמהות משתלבות בעבודות שמחייבות אותן לעזוב את הבית מצאת החמה עד צאת הנשמה... כששלחו תינוק לבייבי סיטר', היו ההורים חוקרים היטב מי היא ומה טיבה של הגב' אצלה הם עומדים להפקיד את תינוקם שבעריסה, וכ"ש כשמדובר היה בתינוקות שכבר קולטים שירים ודיבורים ומראות, שכידוע הכל נקלט אצלם בחדות ובהירות, ומה כבר נוכל לצפות מהם, כאשר הפעוטות הללו נושמים אורה של גננות וסייעות הרחוקות מאווירה חרדית, מרחק מליון שנות אור (בלשון המעטה...)?!

אני מרשה לעצמי לזעוק באזני האברכים היקרים: אל תתפתו ל'כחא דהתירא' כזה או אחר! הדבר היקר לכם מכל, הם הצאצאים שלכם! וכל העתיד שלהם, קדושתם טהרתם וחוסנם, תלוי במה שהם קולטים בגיל הרך.

אין ספק שכדאי ושווה כל פרוטה להפריש מהמשכורת, למרות שזה מסתכם בסכום נכבד ולקחת 'בייבי סיטר' רחימאית וחרדית, שמרעיפה על הזאטוטים החמודים אווירת קודש של בית חרדי (ומה גם שאם משאירים להרבה שעות ניתן להזיל את המחיר).

וד' הטוב לא ימנע טוב מההולכים בתמימות, ויחזיר לכם בכפל כפליים ואם לא מיד אז לאחר זמן. ואם לאתרוג מהודר מוזילים ממון, כ"ש על ה'אתרוגים' היקרים שלנו ששווה לבזבז עליהם כל הון דעלמא.

בכבוד רב, אברך קורא קבוע

ושיטות מנכרים לצורך היהודי בעבודת הקודש שלו, וידועים דברי חז"ל "איסתכל באורייתא ואיברי עלמא" ונמצא לפי"ז שהתורה היא הוראות יצרן כיצד לחיות בזה העולם בדרך המביאה אותנו לחיי נצח - עולם הבא, ובודאי להגיע לכך רק בדרכים טהורות מצדיקי ומאורי הדור שליט"א.

נסיק מכאן: שאין חכמה כתורה וזאת התורה לא תהיה מוחלפת - כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים. בברכת שנה טובה ומבורכת.

קורא מעריך, בני ברק

הגליון פקח את עיני!

לכבוד העוסקים במלאכת ה' מוציאי לאור הגליונות היקרים "קול החינוך" אשר

הוא גם חלק טמא דהכי קיי"ל: כל היוצא מן הטמא טמא, ולא עוד אלא גם אם יש בה תערובת מדברים טובים אל תאמר אלמד דבר הטוב המעורב בה בלבד אלא הרחק גם מדברים טובים שבה כי כיון שנתערבו ונתחברו עימה נעשו כמוה והלומד אותם מביא רעה לנפשו וכו' ולהיפך ה"הולך את חכמים יחכם" ... ע"כ.

וכך כתוב בתורה ופן תדרוש לאלוהיהם לאמר איכה יעבדו הגויים האלה את אלוהיהם ואעשה כן גם אני (התורה מזהירה שלא ללכת ללמוד מהגויים כיצד עובדים הם את אלוהיהם כדי ללמוד מהם לעבודת ה'), לא תעשה כן לה' אלוקיך כי כל תועבת ה' אשר שנא עשו לאלוהיהם וגו'.

יוצא איפה שאסור ללמוד דרכים

סיפור אישי

לכבוד הגליון הנפלא "קול החינוך" - שלום רב.

כמה מילים קצרות על הגליון הנהדר: מאז שהכרתי לראשונה את העלון המיוחד (לפני כשנתיים בערך) הפכתי ממש מקצה לקצה. תמיד זעקנו על הקורה במוסדות החינוך של ילדינו, אך חשבנו שאנו קיצוניים מידי, או ביקורתיים וכדומה, וכשנכנסו לנושא עמוק ויצאנו ממצאיאות ה"בת יענה" הבנו באמת היכן אנו נמצאים... בכל פעם שאני מסיימת לקרוא אני כבר מחכה לעלון הבא. ישר כחכם!!!

בקיץ האחרון חוללנו בבתינו מהפך משמעותי - העברנו את בנותינו למוסד על טהרת הקודש שאינו שייך לאף גורם ממשלתי. המעבר היה משמעותי במיוחד. מצד החברה, המשפחה המורחבת וכו', לא היה קל בכלל לקבל משפטים, הערות, חוות דעת וכו' (חשוב לציין שקיבלנו גם המון תגובות נפלאות של ברכות ואיחולים, והמון תמיכה בצעד שלא כל אחד מסוגל לעשותו). השאלות שחזרו על עצמם מהרבה "מבקרים" היו, מי אתם שאתם עושים נגד מה ש"כולם" עושים?

מה, אתם חושבים שאתם יותר טובים מאיתנו? למה לשנות? מה כ"כ הפריע לכם במוסד הקודש? מה, נהייתם קיצוניים? שנים "החזקתם" מהמוסד ופתאום הוא כבר לא מתאים לכם? אתם מדמיינים! המצב לא כמו שאתם מתארים. ולא קשה לכם לשלם כ"כ הרבה? ומה עם המרחק? ועוד ועוד שאלות באותו סגנון ובסגנונות שונים אשר חלקם מעידים על בורות ובריחה מהמציאות וחלקם על קנאה - כפשוטו!

רציתי להשיב להם תשובות כדלהלן: ראשית. אנו לא ה"משנים", אנו ממשיכי המסורת, אנו הולכים באותה דרך שבה הלכו אבותינו ללא מורא וללא חת. אנו לא קיצוניים, זו הדרך! הישרה! הברורה! ואנו מאושרים עד אין קץ ומעבירים את האושר והשמחה גם לדורות הבאים אי"ה.

עד עתה היינו בחשיכה, במקום אפל, לא ראינו לא ידענו וכעת שנחשפנו למה שקורה בחרנו ללכת באור. מה יש לי לענות לבתי השואלת אותי -

למה מאלפים את הילדים הטהורים!

למערכת החשובה של "קול החינוך" שלו' וברכה!

כעד ראייה הנני לגולל בפני הקוראים הנכבדים, את אשר ראו עיני אצל ידידי אברך מהשכונה, דף קשר של ילדו הנמצא במעון באחוזת ברכפלד - מודיעין עילית ואצטט מילה במילה [ההדגשות וסימני הקריאה במקור].

"להורים היקרים של הילדים החמודים שלו' וברכה!

השבוע הכרנו את הכבאי השוטר והרופא וכמובן את הרכבים שלהם [ומצורף תמונות של מכבי אש משטרה ואמבולנס].

אמבולנס: לאמבולנס יש פנס אדום ואזעקה, הרופא לוקח את החולה על אלונקה, מכניסים אותו לאמבולנס ונוסעים לבית החולים, יללנו וצפרנו כמו אמבולנס!!!

משטרה: לרכב המשטרה יש פנס כחול, בתוך המשטרה יושב השוטר עם מדים כחולים, הוא שומר שאנשים יעשו רק מעשים טובים! הילדים נהנו לעשות ויו ויו כמו המשטרה, הלבשו לילדים מדים תחפושת של שוטר עם כובע, והילדים נהנו מאוד!

מכבי אש: רכב אדום וגדול עם סולם גבוה וצינורות, בתוכו יושב הכבאי שבא לכבות את השריפה, הוא מטפס על סולם גבוה משפריץ מים מהצינור וכך הוא מכבה את השריפה, גם הילדים בגן התחפשו לכבאים!!!

הדגשנו את ענין הסכנה שבאש, סיפרנו על דני ששיחק בגפרורים ופתאום יצא אש, דני מאוד נבהל ואבא הזמין מכבי אש".

ע"כ הציטוט שמראה למה מחנכים את הילדים הרכים וכמה השקעה משקיעים בה [תחפושות של שוטרים וכבאים].

המצפה לגאולה שלימה - "ונגלה כבוד ה'".
אי"ש, מ. עילית

הורים יקרים תחשבו, תפתחו את העיניים, תשמעו, תראו, תחשפו, אל תטמנו את ראשיכם בחול, המצב נורא! ולסיום שני דוגמאות שגרמו לנו לעשות מהפך "קיצוני" כ"כ:

הביקור המחפיר והידוע לשמצה, של שר החינוך בנט - בתוככי אחד הסמינרים הגדולים והטובים (?) בה הוסרו כל המחיצות (תרתי משמע) בין בנות ישראל קדושות וטהורות לבין הטמא שבטמאים שמצליח תמורת בצע כסף להרוס כל דבר שבקדושה.

בתי סיפרה לי שחברתה הטובה התחילה ללכת לריפוי בתחום מסויים על ידי תרפיה בחיות, ושאלה אותי מה פרוש? ועוד ועוד שאלות ולסיום אמרה לי - שהחברה סיפרה לה שהמרפא שלה (תרפיסט) (ילדה כבת 12) הינו גוי ושמו... כי רק הוא "מתמחה" בבעיה שיש לה ואין ברירה!!! אז ב"ה אני בחרתי בדרך שיותר חלקה ובטוחה.

אחד הקוראים.

למה המורה שלי נראית כך וכך...? למה היא מופיעה בלבוש לא ראוי? למה לאמא של חברה שלי יש...? מה נשיב? שהמורה נכנסה לתפקיד דרך "משרד החינוך", שסבא של ה"מורה הוא פקיד ב... ולכן היא מורה?; שהיא בכלל לא נקריית חרדית? (כן. ממש כך!)

חבל לבזבז את האנרגיות על להצדיק את המורות, ההורים, סגנון המשפחות שנכנסות לבית יעקב בלי סינון, תכני הלימוד הלא מסוננים (בלשון המעטה) סגנון המוזיקה שמשמיעים בביה"ס (כנראה לא בכולם) ובפרט בקייטנות, התוכניות הלא מבוקרות מבחינת ההלכה (לא חומרות!), מושגי הרחוב שמכניסות בנות ממשפחות ריקניות לבנותינו הטהורות.

בואו ונשקיע את האנרגיות על חינוך אמיתי, על שמחה בעבודת ה', על צניעות, פנימיות אמיתית, תפילות, תהלים ועוד.

הרגשנו שהמון כח נלקח מאתנו להתמודד מול הפרדוקס הזה.